

ROMÂNIA ÎNTREGITĂ

Redactor-Responsabil:
DR. V. GHERMAN

:: :: APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ :: ::

Secretar de Redacție:
DR. IOAN ISTRATE

Ceeace nu se poate tolera

Nici odată iubirea, firească, pentru acele produse literare în care se oglindește țara noastră și se intru-pează spiritul rasei, căreia-i aparținem, nu ne-a făcut să cădem în defectul, condamnat, de a judeca o operă după nația căreia-i aparține autorul. Nici odată nu ne-am gândit a interzice ori cui ar fi dreptul de a și valorifica talentul în limba noastră, de a face apel prin mijloacele lui de creație și simțire la sufletul nostru.

Dar este un lucru, care nu se poate tolera.

De la o vreme o parte, numai o parte, din scriitorii de naștere evrei, cari scriu românește, au ideea că ar putea să domine scrisul nostru, să-i dea tonul, să-i indice direcția.

Pe vremea ocupației ei ne aduceau cea ce literatura contemporană a stăpânilor de atunci ai Bucureștilor avea mai infam și mai corupător. Era un „curent nou” și în fruntea lui se ceteau numele și pseudonimele lor.

Din nenorocire pentru ei, dușmanii noștri, cari nu erau și ai lor, ci tocmai din potrivă, s'au dus. Dar acel grup evreesc nu s'a descurajat. Literatura lor a continuat, înjurând și spurcând, înveninând și putrezind pe cetitori. Un Aderca — iertați-mă că scriu numele acestui literator fără talent și fără răspundere morală — s'a impus prin îndrăzneală și marilor reviste, care au slăbiciunea de a curteni modele literare. Și nu este singurul, care a spart prin scandal de stradă ușile reputației.

Scriitorii români s'au asociat din spirit de gașcă sau din dorința de a se singulariza, ori din teama de a nu fi batjocoriți de tovarășia ofensivă a novatorilor, la această intrusiune, părănd chiar mândri de a colabora la o asemenea operă de degradare a simțului literar și moral. Ei au aplaudat cartea celui mai sus numit prin care din „umanita-

risin” își făcea răs de războiul dreptului nostru național.

Apoi „dominatorii” au vrut să-și aibă foaia lor. Când „Adevărul” și-a scos un supliment literar făcând apel la toate notoritățile, nu i-am refuzat concursul. Dar, din ce în ce mai mult, foaia și-a arătat adevăratul caracter: scriitorii, în mare parte evrei, se coalizau ca să impună publicului nostru, prin larga răspândire a ziarului, literatura de avant gardă a revoluției, fie care literator fiind adus înainte ca un steag de luptă contra ideii de naționalitate, contra spiritului de disciplină morală.

Ultima aventură cu genialul desvălător parisian al taineor de cârciumă și de casă de desfrâu e plină de învățăminte. Spectacolul e dibaciu pregătit: scriitorul glorios, criticul pătrunzător, corul sălbatecilor, toba cea mare, focul bengal.

E o conspirație contra sănătății morale a acestui popor. Și contra încercării de a-l internaționaliza pentru a-l conrupe să se ridice ori ce om, care își dă seamă că viitorul nostru stă în sufletul onest și curat al nației.

Facă acei căți-va Evrei orice literatură vor, în limba noastră dacă o preferă, dar atentatul contra acestui suflet hotărât nu li-l îngăduim!

N. IORGA

(Din revista „Ramuri” No. 22—23
15 Noembre—1 Dec. 1924).

Nota redacției:

Grăbindu-ne cu deosebită satisfacție să reproducem articolul de mai jos, semnat de dl N Iorga, mărturisim tot deodată și un regret isvorât din două considerațiuni:

1. că marele nostru învățat nu a înțeles mai de vreme în ce fel de societate de scriitori s'a rătăcit când a colaborat căți-va ani la „Adevărul literar”, prin care foale — după ex-

presia crudă dar adevărată a unui membru al Academiei române „pătrund păduchi în cojocul curat al literaturii naționale”;

2. că omul politic cu pretenția de a sta în fruntea unui guvern viitor, în loc să-și publice articolul în excelenta dar puțin citita revistă „Ramuri” nu a avut curajul civic să-l tipărească în ziarul său cotidian atât de răspândit, în Neamul românesc, pentru ca să afle și jdanii, cu cari autorul face politică *naționalistă*, ce gândește distinsul istoric despre literatura „avant-gardă a revoluției” pe care o propagă prin „Adevărul literar” fiii rasei lui Israel.

Eroii studenției

Studenția universitară din Cluj va trebui să-și reamintească cu o pioasă aducere aminte, de acei eroi ai ei, cari acum 6 ani cu scurte câteva luni înainte de unirea atât de mult așteptată au căzut jertfă furiei sălbatice a inamicilor noștri milenari.

La 17 Decembrie 1918 a murit moarte de erou studentul *Cornel Petrovici* fiind înmușcat de către bandele de săcui cari au atacat localul Consiliului Național Român (Banca Economul) din Cluj. În aceleaș zile în apropierea Clujului au fost spânzurați studenții *Bătrâneanu* și *Simonici*.

În amintirea lor studenția intenționează să facă o placă comemorativă în zidul Băncii Economul, vestiind astfel recunoștința eternă pe care o poartă studenților eroi morți pentru idealul național.

Această nobilă inițiativă face cinste studenției clujene, care de altfel a știut întotdeauna să-și cinscască înaintașii și să aducă prinos de recunoștință trecutului.

Un popor că cât e mai conștient de menirea sa istorică, cu atât va ști mai mult să continue firul tradiției și să păstreze datinile moștenite din strămoși.

O carte interesantă

La sfârșitul anului 1924 a apărut în traducere franceză cartea intitulată: *Ligue de nations ou Ligue de financiers*, scrisă de Samuel Gompers, mort de curând. Lucrarea a atras imediat atenția lumii politice în Franța; dovadă e faptul, că a fost tradusă în englezește de dl Le Trocquer, fost ministru care o însoțește de o lungă introducere și o recomandă cu căldură compatrioților săi.

Autorul a fost cetățean american, a cărui biografie i-o face traducătorul în următoarele rânduri: „Născut la 27 Ianuarie 1850, dintr-o familie de lucrători israeliți în Anglia, Samuel Gompers a trăit dela vârsta de 10 ani în Statele-Unite. Lucrător într-o fabrică de țigări la etatea de 11 ani, el constituie la 15 ani sindicatul lucrătorilor de țigarete, care sîndicată a ajuns modelul marilor organizații sindicale, și care cel dintâi a întreprins marca sindicală. La 1882 el fondează Confederația Generală a sindicatelor muncitorești „American Federation of Labour”, cea mai puternică din lume, care întrunește peste 3 milioane de membri și exercită asupra vieții industriale cea mai mare influență”.

Conținutul cărții trebuie să-l studieze orice om politic român, dacă voește să afle: *pentru ce nu se poate consolida pacea în Europa după încheierea tratatului dela Versailles*. Autorul vede cauza în două curențe de interese, cari se ciocnesc la fiecare pas. Incordarea, rezultată din acest conflict, a pătruns-o Gompers atât de clar, în cât nu se sfiște să pună forțele adverse față în față și să-și întituleze studiul „Liga națiunilor sau Liga financiarilor”. După constatările făcute de la un punct de observație și înalt, având în vedere rolul politic al autorului, și mai depărtat, fiind cetățean american, se lămurește următoarea situație internațională: pe de o parte funcționează *Societatea Națiunilor*, ca maximul de precauțiune, ce au putut să ia statele în actualul stadiu de civilizație spre a impune membrilor semnatari menținerea păcii prin mijloace nu perfecte dar perfectibile; pe de altă parte lucrează *nu* la lumina zilei, ca instituția de drept public internațional a Ligii națiunilor, ci lucrează din umbră o forță ocultă, foarte puternică, având ca țintă să zădărnicească eforturile pentru statornicirea păcii făcute de Liga națiunilor și să pună

în locul ei dominația *Finanței Internaționale*, care fiind animată de pasiunea afacerilor, înțelege să mențină, să ațâțe și să facă a izbucni violent conflictele dintre state, din simplul interes că mai ușor se adună aurul națiunilor beligerante din conflicte armate, după cum a dovedit practica atât de rentabilă a răboiului mondial.

A spus-o doar un financiar american de origină semită, că răboiul înseamnă pentru finanța internațională o afacere gigantică; „*Krieg ist ein Riesengeschäft*”.

Iată cum demască Gompers machinațiunile acestei finanțe pe care o caracterizează „putere de intrigi, operând subtil și subteran”:

„Banherii internaționali sunt totdeauna la pândă; ei știu totdeauna ce vroesc, sunt la curent cu ultimele noutăți pe cari le au din izvoarele cele mai sigure. Ei pot ridica națiunile unele contra altora, pot întefi discordiile interne și, spre a-și ajunge ținta, nu șovăesc a se servi de națiunile cele mai înapoiate și de cele mai militariste, nici de națiunile cele mai revoluționare și cele mai sinistre cum e partidul socialist internațional și partidul internațional comunist.

„În epoca noastră de libertate a presei nu mai avem să ne temem de vechiul sistem al diplomației secrete, ci avem să ne temem de aceste enorme combinații de interese particulare, care nu țin nici de cum seamă de interesele naționale. Primejdia nu vine din partea diplomaților care înainte de toate sunt cunoscuți, ci vine din partea financiarilor, cari operează din culise. S'ar crede că expresia „finanța internațională” înseamnă un fel de internaționalism. Adevărul este cu totul altul. Exceptând unele din funcțiunile lor necesare și legitime, acșii banheri cosmopoliți, prin însăși natura ocupației lor, se folosesc de procedeele cele mai nefaste și cele mai reacționare. Ei exportă din țară capitalurile chiar atunci când țara (unde își zic cetățeni) ar avea o absolută necesitate de capital, și puțin le pasă că națiunea perde orice control asupra capitalului astfel exportat. Înțelegând să fie pur și simplu numai oameni de afaceri, ei nu se consideră răspunzători de consecințele politice ale actelor lor, nici de greutățile ce fac guvernelor spre a-și

„ocroti interesele lor” bancare peste graniță.

Capitalul exportat este capital expatriat și mai bine ar fi să se numească banherii internaționali „banheri desnaționaliști”.)

„Se vorbește despre un „Supra-Stat”, Finanța Internațională este „astă-zi adevăratul Supra-Stat”.

Încheiem interesantul citat. După această implacabilă demascare, autorul, în capitolul intitulat: „A tot puternicia finanței internaționale”, începe cu următoarea afirmație care înseamnă și o concluzie:

„Actualmente finanța internațională comandă situația internațională”.

Metoda prin care a ajuns la această stăpânire, este aceea de a întreține, în toată Europa o stare de nemulțumire generală, de frământări și agitații, care dă puțința finanței, ce pescuește în apa tulbure, să ajungă arbitrul politicii internaționale. Ast-fel, între Germania și Franța a împiedicat fără nici un scrupul apropierea ce s'ar fi putut realiza prin colaborarea ferului francez din Lorena cu cărbunele german. Asemenea înțelegere făcând concurență industriei metalurgice engleze și americane, din care banherii internaționali au câștiguri enorme, trebuie zădărnicită prin toate mijloacele. În consecință, Finanța Internațională a încurajat și subvenționat peste Rin ezistența contra Franței, alindu-se cu toate forțele politice și sociale, cari i-au putut sluji, deși acele forțe între ele se dușmănesc pe chestiuni de principii și concepții asupra vieții publice interne. A știut să înhame la carul Intereselor ei cosmopolite și pe naționaliștii germani atățându-le sentimentele patriotice, și pe socialiști amăgindu-i cu speranța ștefînirii traului dacă Germania plătește un minimum de reparațiuni; a știut să conducă din umbră și pe revoluționarii comuniști cari nu ar avea de cât să profite dintr-o revoluție sau vre-o nouă complicație de răboiu.

Spre a dovedi și mai mult fățarnicia acestei politice, a cărei țintă trece cu mult pe deasupra intereselor națiunilor europene, Gompers arată cum aceiași Finanță internațională în Italia sprijinește pe Mussolini, exponentul naționalismului italian,

) Cititorul își va reaminti de sigur campania ce a dus ziarul „Viitorul” contra băncii Jidanului Blank, care a exportat și deci expatriat capital românesc, ca să câștige la valută; și totuși acest domn are pretenția de a fi privit ca cetățean român!

care astăzi face uz de mijloace reacționare spre a impune ordinea în țară lui. Un bancher internațional din America, Jidanul Kahn, are față de Mussolini cuvinte pline de entuziasm, pe care Gompers îl explică precum urmează (pag. 88):

„Entuziasmul se explică mai bine „dacă ne aducem aminte că la epoca, „în care se făcea această apologie „(a dictatorului italian), Mussolini „se pregătea să încheie cu Rusia „sovietică tocmai acea cinică tran- „sacțiune, pe care în zadar încercase „să o obțină Finanța Internațională „dela Lloyd George în conferința „dela Genua, și anume: Reînvierea „Sovietelor prin ajutorul lumii civi- „lizate, în schimbul unor concesiuni „(de ordin economic)“.

Așa dar, forța ocultă a bancherilor internaționali întinde mâna Italiei, condusă în spirit naționalist, pentru că guvernul dela Roma i-a întărit și mai mult influența mondială, recunoscând „de iure“ regimul comunist din Rusia, întreținut de Finanța Internațională. Având în vedere această politică subterană, nu ne mai miră atitudinea Italiei față de România, care nu poate lua raporturi diplomatice cu Sovietele, care înțelege să-și păstreze independența ei economică față de capitalul internațional, și care își afirmă tot mai hotărât crezul ei naționalist în atmosferă de propagandă comunistă alimentată de finanța fără patrie. Unde tinde să ajungă această finanță fără patrie ne spune autorul american în următoarele rânduri (pag. 90):

„Nimic nu ar fi mai nefast pentru „lume decât încheierea unui acord „între revoluționari și acești bancheri. „Dacă ar avea ei să reglementeze „raporturile dela națiune la națiune, „politica lor de intrigi ar ajunge „repede să sovietizeze totul. Nimic „nu demonstrează mai clar dorința „lor de distrugere de cât atacurile „combinate, ce dau contra marilor „democrații naționale în numele unui „pretins internaționalism, chiar în „momentul în care încearcă să rui- „neze marele institut internaționale „(Liga Națiunilor) create de aceste „democrații“.

R-zumând conținutul cărții lui Gompers ajungem la următoarea constatare: războiul politic terminat la Versailles se continuă ca războiul economic întreținut de finanța internațională, care alimentează discordia între națiuni, susține comunismul și subminează influența binefăcătoare a Ligii Națiunilor spre a se ridica pe șine ca arbitru pe deasupra tuturor

națiunilor, spre a deveni un supra-guvernământ.

Terminând recenziile lucrării lui Gompers, amintim cititorului următoarele fapte spre a se lumina deplin:

1. Critica acerbă adusă Finanței Internaționale este făcută de un cetățean american, de origină jidan;

2. Toată lumea știe, că Finanța Internațională se compune în strivitoarea ei majoritate din jidani. A recunoscut acest fapt jidanul Walter Rathenau, fost ministru de finanțe al germaniei învinse în numărul din 25 Dec 1910 al ziarului „Neue Freie Presse“ scriind: Trei sute de oameni, cari se cunosc unul pe altul, conduc destinele economice ale Continentului și își dau succesori din mijocul lor;

3. Politica urmată de Finanța Internațională reprezintă aplicarea preceptelor din *Protocoloalele Înțelepților Sionului*, concepute de jidani și adresate tot jidanilor ca un „vade mecum“ în întreprinderea pornită spre a distruge actuala ordine politică și socială a popoarelor creștine. Să aducem câteva dovezi:

De 6 ani stăm martori la faptul că războiul curmat la Versailles se continuă pe terenul economic și că de aici rezultă o crescândă supremație jidovească. Să ascultăm preceptul din *Protocoloale*, cap. II, pag. 15: 1)

„Nouă ne este necesar ca războaiele, pe cât este posibil, să nu dea „avantaje teritoriale. Războiul tran- „sportat astfel pe terenul economic, „națiunile vor vedea forța suprema- „ției noastre și această situație va „dăuna ambele părți adverse la dis- „poziția agenților noștri internațio- „nali, cari au mii de ochi, pe care „nici o frontieră nu-i oprește. Atunci „drepturile noastre internaționale vor „șterge drepturile naționale.“

Gompers demonstrează cum Finanța Internațională, adică jidovească, se folosește de orice partid după țări și împrejurări, spre a disolva forțele de cohesiune națională și de solidaritate cinstit internațională, pentru ca finanța fără patrie să ajungă arbitru situației mondiale. Ascultați *Protocoloalele*, cap. IX, pag. 53:

„Dela noi vine teroarea care a „năpădit pretutindeni. Noi avem în „slujba noastră oameni de toate op- „niile, de toate doctrinele; 2) avem

1) Ediția Roger Lambelin traduce în românește de I. Moța. Orăștie 1923.

2) A se cerceta varietatea doctrinelor politice a acelor oameni politici români adunați în jurul mesei consiliului de administrație la banca jidanului Blank! Și mai spuneți, dilor politicieni, că nu aplică *Protocoloalele*?

„restauratori de monarhie, demagogi, „socialiști, comuniști și tot felul de „utopiști; noi am înh mat toată lu- „mea la carul întreprinderii noastre: „fiecare din ei sapă dinspre partea „lui ultimele rămășițe ale puterii, se „străduiește să răstoarne tot ce mai „stă în picioare. Toate statele suferă „de aceste uneltiri, ele cer liniște și „sunt gata a sacrifica totul pentru „pace; dar noi nu le vom da pacea „atâta vreme cât nu vor recunoaște „în mod deschis și umil guvernă- „mântul nostru suprem.“

Gompers denunță legăturile Finanței Internaționale, adică jidovești, cu revoluționarii din toate țările. Ascultați *Protocoloalele*, cap. III, pag. 25 6:

„Când, prin mijlocul aurului care „se află în întregime în mâinile „noastre, vom fi creat, cu toate „mijloacele ascunse de care dispu- „nem o criză economică generală, „atunci noi vom arunca în stradă, în „mod simultan în toate țările Euro- „pei mulțimile de lucrători. Aceste „gloate în simplitatea ignoranței lor „vor vărsa cu voluptate singele ace- „lor, pe cari îi invidiază din copi- „lărie și le vor jăfui bunurile lor. „Aceste gloate nu vor atinge și bunu- „rile noastre, pentru că momentul „atacului ne va fi cunoscut și ne „vom fi luat din vreme măsurile ne- „cesare.“

Gompers desvăluie planul Finanței internaționale, adică jidovești, de a ajunge să dicteze chiar prin deslănțuirea de noi războaie. Ascultați preceptul și mărturisirea din *protocoloale*, cap. VI, pag. 47:

„Noi trebuie să constrângem gu- „vernele creștine să lucreze în con- „formitate cu planul, ce am conceput „în mod larg și care se apropie de „ținta lui. Opinia publică ne va ajuta, „această opinie publică, pe care ma- „rea putere ce se numește presa „ne-a adus în mod tainic în mâinile „noastre. Cu puține excepții, pe care „este inutil a le număra, presa este „de pe acum (1907) toată în mâi- „nile noastre. Într'un cuvânt, pentru „a rezuma sistemul nostru de con- „strângere a guvernelor creștine, noi „vom face pe unul să vadă forța „noastră prin atentate 3) adică prin „teroare; la fiecare opoziție noi va „trebui să fim în stare a face ca „vecinii să declare războiul statului, „care se împotrivesc planurilor „noastre; și dacă acei vecini ei în- „șiși s'ar alia contra noastră, noi va „trebui să-i respingem printr'un răs- „boiu general.“

3) Amintim atentatul dela Senat al Jidanului Max Goldstein.

Astfel lucrând Jidani, nu ne mirăm că Rusia sovietică, condusă de fiii lui Israel, a făcut la 15 Ianuarie 1925, prin glasul lui Cicerin, următoarea declarațiune privitoare la izbucnirea unui nou războiu european:

„Situatia actuală din Europa nu mulțumește pe nimeni. Probabilitatea unui nou războiu crește tot mai mult. Diplomația burgheză va fi în curând pusă în imposibilitate de a rezolvi chestiunile la ordinea zilei și pe care ea le amână mereu. Eșirea din această situație critică, în care se găsește Europa apuseană, poate fi numai una singură: războiul. Scopul nostru este de a împinge diplomația capitalistă spre această prostie“

În fine opera Jidanilor se încornează pe ruinele statelor creștine ajungând la guvernământul suprem, de care vorbește și Goopers și Protocoalele în cap. IX. pag. 53 și în cap. V. pag. 41.

După această demonstrație de aplicare a „Protocoalelor“ de către

Jidani, se mai poate îndoi cine-va de origina Jidovească a acestui document istoric? Iată pentruce americanul Henry Ford, desvăluind cum se aplică „Protocoalele“ în viața internă a Statelor-Unite și în politica externă, prin cartea lui intitulată „Jidanul internațional“, se poate lăuda cu meritul de a fi deschis ochii lumii asupra pericolului jidovesc. Când la noi existența acestui pericol este încă tăgăduită, „Protocoalele“ trebuie să fie cartea de căpătâiu a ori-cărui om politic, pentru-că că nici o altă țară ca România mare nu este atât de râvnită de rasa lui Israel, și nici o altă țară nu este atât de dușmănită de aceeași seminție fiind-că simte, că neamul românesc întregit, după atita amar de veacuri, trăiește în suferințe și martiriu, este hotărît să nu se lase în ruptul capului a ajunge sub călcăul dominației jidovești.

I. C. Cătuneanu
Profesor Universitar.

Reforma administrativă în perspectivă

Precum corpurile legiuitoare au menirea să întocmească legi, adică norme conform cărora are să fie organizată conviețuirea cetățenească, organismul administrativ are chemarea să pună în aplicare, să completeze legile, cari privesc direct viața statului, ca supremă persoană morală. Știm cu toții din practică că bunul efect al legilor este în funcție nu de valoarea lor intrinsecă ci de felul cum sunt executate, puse în aplicare. Executarea și complectarea după multiplele trebuințe ale vieții de toate zilele înseamnă viața continuă a statului. Tot ce este neexecutat rămâne literă moartă și ce este rău executat devine un toxin social.

Astfel, credem, că nu va fi o afirmațiune riscată, când susținem că întocmirea administrativă a unui Stat este mai importantă decât chestiunea legiferării. Este o chestiune primordială, dela rezolvirea căreia depinde însăși existența statului și fericirea cetățeanului.

Această importanță ne determină, ca să i dăm chestiunii toată atenția, care i-se cuvine. În special pentru noi Români se prezintă chestiunea mai complicată, ca în deobște. Noi avem un stat național cu minorități etnice. Ce însemnează stat național, este îndeobște cunoscut. Dintre popoarele conviețuitoare numai voința unui popor, care for-

mează majoritatea, a dat ființă statului anihilând chiar opoziția celorlalte. Acest popor alcătuitor de stat — poporul Român — și-a luat obligațiunea de a susține statul cu orice jertfe personale sau colective și el este în primul rând chemat să-l apere când siguranța sau chiar existența lui ar fi pusă în discuție. Aceste sarcini excepționale reclamă drepturi și mijloace speciale. Le numim aceste drepturi și mijloace, speciale pentru-că trebuie să ne gândim mereu la celelalte elemente etnice conviețuitoare, din pricina cărora suntem un stat polietic. Majoritatea acestor elemente etnice — numite minorități — sunt încadrate în statul nostru de o dată foarte recentă, în decursul căruia scurt timp nici vorbă nu poate fi de o asimilare sinceră. Dorința de a restabili trecutul apropiat este încă, și tendința de a sabota noua organizație de stat este accentuată. Sunt factori indiscutabili aceste înclinări, de cari trebuie să ținem cont, altfel ajungem la cele două pietri unghiulare ale temelii organizației administrative, la chestiunea minoritară și la cea care prevalează întru toate, la caracterul românesc al statului. Raportul între acești doi factori nu poate fi altul decât că minorităților să le revină rolul pe care îl pot avea în baza raportului lor numeric față de popo-

rul român pe întreg teritoriul a țării. Fiind ele în minoritate, baza principiului, singur just, al proporționalității, nu pot avea pretenție nici când de-a juca un rol deciziv. În caz contrar ar fi violat cel mai important factor care este caracterul național al statului.

Se pune însă întrebarea cum să fie alcătuit un bun organism administrativ în țara noastră, care să garanteze întotdeauna menținerea caracterului național al statului Român? Această garanție trebuie să fie pe de o parte personală, pentru-că în primul rând e chestiune de sentiment și de sinceră adesiune la ideea național-română. Astăzi acest sentiment numai la români de sânge îl putem găsi. Da, se vor fi găsi și minoritari cari convinși de argumentele rațiunii s'au împăcat cu noua situație politică. Dar unde e, întreb eu, acel mijloc cu ajutorul căruia, putem arunca o privire și în suflet ca să constatăm gradul de sinceritate? Acel element care prin însăși existența lui prezintă, față de unitatea națională a poporului Român, o forță centrifugă nu poate pretinde dreptul ca în viața statului nostru să aibă libertatea acțiunii în angrenajul administrativ, nici chiar atunci când această libertate este îngădită prin legi. Concluzia este deci, că noua lege administrativă trebuie să asigure superioritatea valorilor personale și numerică a elementului românesc în compoziția organelor prevăzute de lege.

A doua garanție pentru menținerea și desăvârșirea prin legea administrativă a caracterului național al statului este o chestie de organizație. În această privință prezentăm un postulat categoric și anume că toate dispozițiunile legii să asigure dominațiunea spiritului alcătuitor de stat al poporului Român cu ajutorul limbii oficiale, care trebuie să stăpânească toate colțurile țării.

Punerea în practică a garanțiilor personale, alcătuirea organelor administrative ca să nu sufere ideea națională, este o chestiune importantă. Doctrinile moderne puse în practică și la noi chiar ne impun, sistemul electivității în ce privește organizația administrativă. Precum însă temelia vieții noastre de stat este votul universal, egal, direct, obligatoric și proporțional, ar urma că organele administrative să fie alese în baza votului obștesc, cum se face pentru corpurile noastre legiuitoare. Dar aci ne izbim de o importanță deosebită.

Cei aleși pentru corpurile legiuitoare se întrunesc într'un singur corp fie ele cameră sau senat. Astfel fiind noi Românii în majoritate pe întreaga țară, și majoritatea elementului român în corpurile legiuitoare este asigurată oricum s'ar desfășura alegerile. Alta este însă situația cu alegerea organelor administrative, care sunt locale și iau naștere din concursul electiv al localnicilor. Astfel ni-se impune cercetarea repartizării elementului minoritar pe teritoriul țării ca să putem vedea care ar fi rezultatul unei alegeri administrative în baza votului fără restricțiuni.

Focarele vieții publice sunt orașele, unde este concentrată majoritatea elementului priceput și activ al vieții de stat. În special la noi, față de pasivitatea și lipsa de cultură politică a maselor țărănești, orașele au o importanță specială. Ori orașele noastre în marea lor majoritate sunt populate de elemente neromânești. În vechea țară chiar unele orașe sunt locuite de o majoritate evreiască, iar în părțile alipite și azi românii numai mahalalele le stăpânesc cu un plus de funcționari mereu schimbăți. Astfel rezultatul unei alegeri administrative este ușor de prevăzut. Orașele ar ajunge sub conducerea elementului neromânesc, care fapt, azi în deosebi, ar jigni ideea național-română.

Inferioritatea numerică la orașe a elementului românesc, în special în teritoriile alipite, se datorește unei brutalități ilegale cu care noi românii în mod artificial am fost ținuți la distanță dela orașe pe când orice element neromânesc a fost încurajat pe toate căile să intre în orașe. Această nedreptate cere reparațiune. Reparațiunea nu se face în baza unui sau altui principiu secundar, ci așa și în măsura care ne o impune cel mai înalt principiu moral și social; al conservării noastre naționale. Astfel ajungem la concluzia că principiul electivității fără nici o restricție este inadmisibil în noua lege administrativă.

Pe lângă menținerea dreptului sancționat de constituție a dreptului de votare se impune un corectiv. Anume organele colective precum sunt, consiliile, comisiunile, delegațiile să fie compuse pe jumătate din persoane numite de guvernul central dintre funcționarii superiori ai statului, iar restul să fie alese de cetățenii îndreptățiți la vot. Iar aceste colegii la rândul lor să aleagă funcționarii superiori administrativi în

jos până la un anumit grad. Astfel combinate cele două sisteme, numai așa vom putea asigura triumful ideii național-române în angrenajul nostru administrativ.

Iar celor care ne vor apostrofa în numele unor principii de pseudo de-

mocrație le răspundem: adevărata democrație dominată de principiul proporționalității ne cere să reparăm o nedreptate, ce s'a săvârșit de veacuri asupra naționalității noastre.

Dr. Valeriu Roman.

Zădărnicia frământărilor politice

Toată lumea politică este în căutarea unei soluțiuni pentru eșirea din impasul, în care ne găsim dela sfârșitul războiului. Tratatative, apropieri, fuziuni și concentrări se succedază vertiginos ca imaginile pe pânza de cinematograf, pentruca întreaga clădire să se năruie într'o clipă fără să lase urme ca un castel de cărți clădit pe nisip. Aceste sbuciumări fără început, dar mai ales fără sfârșit și fără rezultate practice nu au nici un ecou în marele public. Presa se agită, presa le discută, presa se interbântă și când eșuează, tot numai presa le parentează, acea presă care în întregimea ei nu are nici o legătură intimă sufletească cu masele mari ale populației românești din această țară, presa care este mută și surdă în fața durerilor și aspirațiilor reale și adevărate ale acestui popor.

Poporul român privește calm și sceptic la toate aceste frământări, nu îl pasionează și nu îl însuflețesc, pentrucă dacă detestă prezentul de mizerie și înjosire, nu mai puțin este neîncrezător în viitorul ce îi pregătesc aceste frământări. Ce anume ar îndritui pe partidele politice existente, fuzionate sau concentrate să poată reclama încrederea și entuziasmul poporului românesc pentru toate combinațiile, variațiile și permutațiile politice deja încercate sau în curs de încercare?

Partidele existente după experiența trecutului, sigur că nu pot reclama încrederea și entuziasmul poporului, cu care se fălesc, dar în care nici ei nu mai cred. Ne mai aducem aminte de faimoasele răspunderi și de lozinca: muncă, cinste și legalitate. Toate aceste s'au topit după ajungerea la guvern ca ceara în fața focului. Ne mai răsună și astăzi în urechi lozinca de regenerare morală și materială a țării, cu hoții la pușcărie, acea campanie bărbătească de refacere „prin noi înșine“, acuzată de xenofobie și antisemitism mai mult sau mai puțin fățiș, care în 3 ani de guvernare a contribuit numai la sporirea deban-

dadei morale și materiale din România, care stă neputincioasă în fața nestărușitului lanț de fărădelegi și fraude din administrație, dela CFR., de panamale cu pașapoarte, care asistă nepăsătoare la invazia continuă a străinilor pe acest pământ binecuvântat al făgăduinței și care e gata să aplice toate rigorile legii față de cei ce cer dreptate pentru elementul românesc.

Partidul, al cărui fruntaș consocrat regretă în mod public de dragul unor voturi electorale că nu s'a născut din părinți streini, de origina galițiană cu atât mai puțin poate aștepta dela poporul românesc să-l urmeze, mai ales când se complace în tovărășia unui trădător de țară și își face titlu de glorie din coheta-re cu elemente extremiste desrădăcinate și dușmănoase *statului național*. Nici cei ce „evoluează“ după convingeri de decenii la alte concepții mai „larg democratice“, ca apoi să cunoască riscurile prieteniei bancherilor de nocați, ce fac pe Mecenații culturali și împart șefii de partide, nici ei nu se pot plânge, dacă curentul popular refuză să facă aceleași zig-zaguri de evoluție.

Dir faimoasele 10 puncte, atât de generale și atât de vagi, cari pot adăposti tot atât de bine soluțiile naționale cele mai șovine, cât și cele mai umanitaristo-internaționale pot fi drapelul de concentrare pentru cei inșetați de o grabnică însănătoșare a Țării?

Partidele politice, în general, chiar și acele cari la un moment dat cu lozinci răsunătoare au cucerit năvalnic opinia publică, ca numai de cât să le lase în părăsire ca pe niște haine demodate, au pierdut contactul cu realitatea: se agită, se frământă pe chestii doctrinare, flutură steagul democrației, trag sfori și fac intrigi politice și nu vreau însă să vadă ce se întâmplă în jurul lor; închid ochii în fața primejdiilor ce dau asalturi furioase, zilnice contra Țării întregite, făurită cu suferințe și sânge de soldați-martiri. Atunci de ce partidele po-

X

litice își spală mâinile cu candoarea lui Pilat, că Țara n'are opinie publică și că nizuințele lor spre bine nu sunt susținute cu destulă tărie?

Această lamentare este o dovadă a slăbiciunii, a lipsei de aderență și sprijin din partea maselor mari ale poporului nostru, din partea majorității intelectualilor mai ales din generația tânără.

Din noianul de dureri și neajunsuri trei sunt cele mai grave, trei sunt rosiite de buzele tuturor, trei sunt indicate drept cangrena ce ne misue forțele vitale și stânjenesc orice progres: *Valul de necinste, lipsa de legalitate și invazia cutropitoare a străinilor*. Țara pe aceste le simte înaintea oricăror altor rele, le indică ca adevărate primejdii naționale și reclamă o grabnică și radicală remediare. Țara așteaptă nu fraze și doctrine politice, ci un *program sincer, precis și hotărât de soluții și remedii curajoase*. Partidele politice se înșală, dacă cred că ar fi neapărat nevoie să strige sau să pună în fruntea programului „jos jidanii” sau „afară cu străinii”. Nu, țara ar refuza să creadă în sinceritatea acestor fraze după experiența făcută cu partidele politice în trecut; țara preferă indicarea de soluții concrete și practice, cari se pot găsi, se pot formula, și se pot realiza fără teamă de a provoca supărarea Europei „civilizate”. Ne însărcinăm noi ca într'un număr viitor să facem proba acestei afirmațiuni celor ce nu cred în posibilitatea acestui adevăr.

Țării îi trebuie deci un program de apărare și conservare națională, program mărturisit cu sinceritate în opoziție, și realizat cu cinste și fermitate la guvern. Pentru acest scop se cere și garanții, cari evident nu pot fi decât personale. Chiar de aceea instrumentul politic care va adopta acest program, trebuie să fie selecționat. Iar criteriul selecțiunii nu poate fi nici de ordin familial, nici legăturile prietenești, nici favoritismul nici oportunistul, cu atât mai puțin locul nașterii, ci numai cinstea, caracterul și tăria de convingeri, de credință politică.

„In hoc signo vinces”, acesta este steagul care poate da biruința. Cine va înălța în viața politică a țării acest drapel și îl va purta cu cinste și convingere fără „evoluții” optimiste, va avea sprijinul năvălnic, impunător și totodată desinteresat al opiniei publice, astăzi la aparență inexistență, anemică.

Unde este însă formațiunea politică, ca ar vrea și ar putea face pe

purătorul acestei drapel? Mărturisim sincer, că nicăieri nu se întrezărește semnul împlinirii vremilor. Vedem numai combinații personale. Încercări de fuziuni formale și de concentrării nenaturale. Programul sincer și hotărât cerut de țară și împrejurări lipsește pretutindeni.

Iată de ce frământările politice sunt frământări de suprafață, furtuni întrun pahar de apă, fără răsunet și fără urmări în opinia publică descurajată și sceptică a Țării.

Aceasta a fost mărturisirea noastră de credință și la conferințele din Cluj, organizate de revista „Societatea de mâine”, conferințe, despre inițierea și organizarea cărora nu am avut nici o cunoștință prealabilă și cu atât mai puțin vre-un amestec.

Aceasta a noastră credință fără echivoc ne-a făcut să aplaudăm expunerea convingerilor personale ale dlui V. Goldiș și să formulăm cele mai hotărâte rezerve față de soluțiunea fuzionării în baza faimoaselor

10 puncte principale, soluțiune propusă tot de domnul V. Goldiș în flagrantă contradicție cu partea întâia a expunerii sale.

Iar dacă după toate aceste date, rătăcită presei superficiale, interesate sau de reacredință cineva ar mai putea avea vre-o nedumerire în privința atitudinii „Acțiunii Românești” mai facem o precizare.

„Acțiunea Românească” nu urmărește nici o pa venire politică. Chiar de aceea nu se va fuziona și nu se va îngloba nici când într'un partid existând sau nou și nici nu e dispusă să intre în combinațiuni politice sau politicianiste. Acel partid politic, însă, care va ști să dea țării programul de apărare și conservare națională, așteptat de toată suflarea românească, va avea tot sprijinul nostru desinteresat, dupăcum îl va avea și pe acela al tuturor ce își iubesc Țara și neamul mai presus de interesele personale și vremelnice.

Dr. Valeriu Pop

„Acțiunea Românească” și pădurile

Acest articol a sosit la Cluj în zilele când guvernul suspendase revista „Acțiunea Românească.” Cum revista noastră are același program românesc și curajos, facem loc în coloanele ei cu deosebită plăcere, acestui documentat articol și vom ține încontinuu deschise coloanele revistei pentru această chestiune de importanță vitală pentru propășirea și bunăstarea vieții economice românești.

„Acțiunea Românească” ca organ de publicitate, apăut în Cluj, centrul intelectual al Ardealului și în niște m. mente tulburi pentru cauza economică a României când stăni și în special jidovii cu concursul oamenilor politici jidovi și ne acaparează toate bogățiile țării, zic va fi organul neamului românesc, unde acei ce simt și cugetă românește trebuie să-și souie cuvântul lor deschis în fața dezastrului și robiei economice ce ni-se pregătește de jidovi și oamenii politici puși în solda jidovilor.

*

În ce ne privește ca pădurari, vom descrie multe din fărădelegile ce se practică azi în pădurile țării și ale Statului, vom arăta numele tuturor oamenilor politici înregistrați în societățile forestiere jidovești, în frunte cu dl Ferechide care deși președinte al Senatului român, totuși e președintele societății forestiere: Foresta

(Goetz, Letea, Foresta, Rosenberg), a soc jidovești „Carpatina” a societății jidovești „Union” și încă la vre-o 7—8 societăți, unde din cauza prezentei dsale și altor fruntași politici nu se poate înfăptui legea împreviziunii la păduri, din care cauză Statul pierde dela soc. „Letea”, „Union”, Goetz, „Foresta”, „Agoștein” etc., zeci de milioane anual, căci aceste societăți forestiere jidovești și azi plătesc pentru lemnul din picioare 0,50—3 lei mc., pe când țaranul și particularii îl plătesc cu 100—150 lei mc.

*

Azi în țara românească 97% din fabricile de cherestea sunt jidovești.

Azi din pădurile țării noastre se taie de societățile jidovești de 4 ori mai multe lemne decât ar fi normal să se taie.

Azi în țara românească avem de 4 ori mai multe fabrici decât ar fi normal să avem.

Azi exportăm peste granițe de 4 ori mai mult decât ar fi cinstit să exportăm.

Nici C. F. R. nu mai pot pridi cu transporturile atât de mult se taie din pădurile noastre.

În Franța s'a oprit tăierile pentru 12 ani, și la noi tăiem accelerat pentru a da gata pădurile cum am dat gata și alte bogății naturale.

Cu actualul sistem de exploatare

accelerată, ne pregătim falimentul pădurilor noastre.

Deaceia voi întreține în măsurile posibile pe cititorii „Acțiunii Românești” cu subiecte dureroase din cartea neagră a pădurilor, cu biografiile tuturor jidanilor puși în fruntea acestor societăți care până eri erau măturători prin birourile fabricelor, pe acel faimos jidan Anauch din Bucovina, care dacă l'ar cunoaște mai bine dl Nistor ministru fără portofoliu al Bucovinei, l'ar trimite pe acest jidan peste graniți, pe acel faimos „Rosenberg” care e cel mai mare acționar al „Forestei” și care în Bucovina se zice că a fost în serviciul calăului Fișer acel, care ne-a ucis atâția frați bucovineni și cu tot cortegiul lor de jidanași ca: Eiser, Heller, Șipoș și care societăți au ca naș pe dl Ferechide.

E trist tabloul pădurilor noastre, tot atât de trist ca și cele 168000 de cârciumi din țară din care 148000 sunt acaparate de jidani.

Ne cuprinde groaza de tautiemele

ce primesc oamenii politici dela aceste societăți jidovești, care în definitiv nu fac nimic decât pe *samsarii oficiali în fața ministerelor*, ai acestor societăți jidovești.

N'am văzut un om politic să apere pădurile, dar numai să le distrugă.

Rar din oamenii politici li văd înregimentăți în societăți curat românești, cei mai mulți numai în cele jidovești.

Deaceia se cere o purificare morală a oamenilor noștri vânduți jidanilor, a le arăta numele în public, căci până nu vom avea o *tradiție românească forestieră în țară*, nu putem face un pas pentru cultura și regenerarea pădurilor.

Voim ca oamenii noștri politici să simtă de azi înainte românește pentru chestia pădurilor spre a ajuta asociațiile creștine și în această ordine de idei vom întreprinde o acțiune energetică în coloanele „*Acțiunii Românești*.”

M. P. Florescu

Inginer inspector silvic.

Kóbor Tamás = Adolf Boermann,
Nádas Sándor = Al. Neumann,
Szomaházy István = Arnold Steiner,
Miklós Andor = Armin Klein,
Révész Béla = Albert Reicher,
Bela Henrick = Chajem Nochem
Bernstein,
Adorján Andor = Andor Lacken-
bacher,
Kemény Simon = Simeon Kohn,
Kabosi Ede = Eduard Rosenberg,
Sebestyén Károly = Carol Schoss-
berger,

Kéri Pál = Paul Kramer,
Timár Szaniszló = Adalbert

Schwarzenberg,

Jászi Oszkár = Oscar Iacobovics,
Lakatos László = Ladislau Kellner,
Farkas Pál = Paul Wolfner,
Szatmári Mór = Maurițiu Gottlieb,
Barei Agost = Hugo Rosenthal,
Hajdu Miklós = Max Honig,
Ignotus = Hugo Weigelsberg,
Fabinyi-Füzerésy István = Izidor
Forscher,

Bede Jób = Iacob Rosenberg,
Jób Dániel = David Ziffer,
Gabor Andor = Andor Greiner,
Molnár Jenő = Jacob Müller,
Ujvári Péter = Princas Neuwelt,
Erdőssi Dezső = David Ehrenwald,
Berkés Imre = Izidor Bergl,
Berrát Otto = Otto Singer,
Ernő Tamás = Ernest Schön,
Kovács Lidia = Lidia Franck,
Lázár Miklós = Nicolae Lederer,
Göndör Ferencz = Natanail Krauss,
Garami Ernő = Ernő Grün,
Kunfi Zsigmond = Sigismund Kohn.

Literatura „maghiară” modernă

Motto: „Judaei perdidierunt Ungariae”.

Sub acest titlu la 7 Martie 1919 a apărut în ziarul „Patria” un articol semnat de către dl Al. Ciura. Cum articolul prezintă o actualitate continuă și constatările dintrânsul s'au făcut înainte cu mai mulți ani, îl reproducem mai jos în întregime.

„Cetitorii ardeleni își vor aduce aminte de un articol al prietenului Octavian Goga, scris înainte cu vr'o 5—6 ani. Se trecea în revistă literatura maghiară modernă și articolul concluda: nu se contestă valoarea și importanța scriitorilor unguri moderni, dar literatura lor nu mai e azi națională, cum era pe vremea lui Petőfi, Arany, Jókai și Tompa. E o literatură cosmopolită și s'ar putea scrie tot așa de ușor în franțuzește sau englezește, căci e scrisă de oameni streini de sufletul ungurilor și deci scrisul lor e nul sub raportul literaturii ungurești naționale.

Articolul a stârnit o discuție ne mai pomenită în publicistica ungurească și s'au aflat scriitori maghiari de valoare, mai puțin la număr ce e drept, cari recunoșteau, fie spusă aceasta spre lauda lor, că Goga spusese un adevăr.

Literatura ungurească cu excepția marilor scriitori Sigmund Moricz și poetul Andrei Ady, acești doi un-

guri de baștină, era alimentată de condeie streine, cari foarte puțin aveau a face cu sufletul poporului, zăpăcit de tiradele șoviniste ale unor naționaliști de ocazie.

Păreerea lui Goga a fost sprijinită și de presa ungurească mai serioasă, care își da seama de povârnișul, pe care se rostogolea țara și literatura ungurească sub stăpânirea unei prese și literaturi streine și oveizate.

Las să urmeze în traducere textuală un articolas din „Sajtó” (No. 9 din Iunie 1917) ca să nu fim bănuți ca parțiali.

Registru literar
sau cum se numeau scriitorii unguri
de azi, mai înainte

„Magyar Kultura” publică un catalog în care sunt înșirați scriitorii noi unguri, trâmbițați ca cei mai cu nume, alăturând lângă numele lor de azi și pe cel original! Va fi instructiv să prezentăm conspectul și cetitorilor noștri să știm și noi cine scrie literatura ungurească de azi. Lista e pe cum urmează:

Molnar Ferencz = Francisc Neumann
Szomory Dezső = Maurițiu Weiss,
Szomory Emil = Emanuil Weiss,
Biró Lajos = Ludovic Blau,
Lengyel Menyhért = Balt Lebovics,

Până aci registrul.

Ei s'ar părea că interesează mai deaproape numai pe cunoscătorii literaturii maghiare moderne, cari vor rămânea surprinși, cum autorii cei mai cunoscuți — sunt jidani.

Vor afla însă și necunoscătorii literaturii ungurești nume cunoscute și dincolo de granița Ungariei, ca pe acela al lui Molnár, autorul cunoscut pe toate scenele lumii, cu piesa lui „Diavolul”, apoi Szomory, Kobór, etc. ale căror opere sunt traduse în toate limbile europene.

Vor afla politicieni, sociologi de greutate și dacă d'oresc chiar miniștri: Jászi, Ignotus, Biró, Kunfi etc.

Și reflectând asupra dezăstrului, în care fosta Ungarie a fost târâtă, — hrănită cu utopiile atâtor condeie venale, — neamul românesc va înțelege marea importanță și sfânta misiune a literaturii cu adevărat naționale.

Să învățăm și dela dușman.

Al. Ciura”.

JIDANUL INTERNAȚIONAL*

de HENRY FORD

Din cunoscuta carte a miliardarului american Henry Ford, intitulată „Jidanul internațional“ pe care autorul a tipărit-o într'un milion de exemplare, până astăzi toate vândute în America și Europa, ne fa em datoria să comunicăm marelui public românesc acest capitol extrem de interesant.

CAP. XII.

Protocoalele Evreești pe cale de-a fi împlinite

„În stadiul actual de sguduire a oricărei autorități, puterea noastră va deveni mai puțin palpabilă decât oricare alta, deoarece va rămânea invisibilă până atunci până când va fi ajuns la o forță așa de mare, încât nici o violență nu va mai fi în stare s'o submineze.“ (Prot. 1.)

„Pentru scopurile noastre e indispensabil, ca războaiele, pe cât se poate, să nu creeze mărimi teritoriale. Prin aceasta războiul obține un colorit economic. Ca astfel de manevrare a lucrurilor aduce ambele părți sub controlul privirilor nenumărate ale agenților noștri internaționali, orizonturile cărora nu cunosc limite. Drepturile noastre internaționale vor desagrega cele naționale de un înțeles mai restrâns și vor stăpâni guvernele așa cum acestea stăpânesc pe supușii lor.“

(Prot. 1.)

Datorită perfecțiunii sinistre a planului mondial ce-l conțin „Protocoalele Înțelepților Sionului“ ar exercita chiar ca o simplă curiozitate literară, o magică putere de atracție. Ele desmint însă în toate privințele părerea, că ar fi o simplă producție literară, ele pretind că au însemnătatea unui principiu de guvernământ, și prin ele trece un fir cu ajutorul căruia se poate determina caracterul lor. În afară de planuri pentru viitor, ele menționează ceea ce s'a făcut până acum și ceea ce este în curs de înlăptuire. Dacă printr'o privire generală aruncată asupra lumii se observă atât starea de fapt cât și directiva generală pe care o indică Protocoalele, atunci nu e mirare, că interesul lor ca o simplă curiozitate literară cedează locul unui sentiment de încordată atențiune, care ușor poate să treacă la consternare.

Câteva exemple vor servi să ne lămurească situația actuală a înlăptuirii ce Protocoalele își fixaseră ca țintă. Pentru ca punctele principale să fie mai lămurite cititorului, vom scoate în evidență instrucțiunile date, cari servesc ca cheie.

Citiți în Protocolul al 9-lea: „În fața noastră nu mai sunt de fapt nici un fel de piedeci. Stăpânirea noastră superioară are o poziție atât de suprapusă legilor, încât poate fi denumită prin cuvântul masiv și puternic de „Dictatură“. Pot să spun cu toată limpezimea conștiinței, că

actualmente noi suntem legislatorii. Noi creăm tribunale și jurisprudențe. Noi stăpânim cu o voință puternică fiindcă avem în mâinile noastre resturile unei domnii, care odinioară a fost puternică, dar care acum nu este supusă.“

Din capitolul 8: „Vrem să ne înconjurăm stăpânirea cu o masă de economiști. Din motivul acesta *Economia Națională este știința de căpetenie, pe care o propagă Evreii*. Ne vom înconjura cu o ceată strălucită de bancheri, industriași, capitaliști și mai ales de milionari, de oarece în realitate totul se decide prin puterea banului.“

Sunt pretențiuni mari acestea, aproape prea mari, și cu toate acestea ele corespund realității, palpabile. Și pe lângă toate, ele formează numai preludiul altor pretențiuni mai înaintate, care vor fi accentuate pentru a fi transformate în curând în realități. Elementul evreesc — după cum ne o arată citațiunea din Protocolul al 8-lea — tinde la o dominație în domeniul învățământului Economiei Naționale și realitatea dovedește succesul atins. Ei sunt autorii principali ale acestor doctrine iluzorii, care îndrumază masele spre ținte economice irealizabile; și tot ei sunt autorii scrierilor „populare“, care hrănesc diferitele clase sociale cu iluzia că *teoriile economice ar fi în același timp și legi economice*. *Ideea sau teoria* că un instrument al desagrării so-

cială o mănuesc atât Evreii academicieni cât și cei bolșevici. Dacă toate acestea vor fi cunoscute vreo dată până la ultimul detaliu, opinia publică se va modifica poate cu privire la însemnătatea doctrinelor academice și radicale.

După cum ne arată citațiunea din Protocolul al 9-lea puterea evrească formează astăzi un *supra-guvernământ*. Insuși cuvântul acesta se găsește în Protocoale și nici unul nu este mai caracteristic. Nici o națiune nu-și atinge toate scopurile; numai puterea mondială evrească și le ajunge pe ale ei, cu toate că pretențiunile sale cu privire la egala îndreptățire cu Ne-Evreii merg foarte departe.

Noi „suntem legislatorii“ — spun Protocoalele — și influențele evreești înrăuresc legislațiile într'o măsură cu mult mai mare decât și-ar putea închipui cineva, în afară de cei inițiați. Stăpânirea internațională evrească sau gruparea evreilor internaționali a guvernat lumea întreagă în ultimii 10 ani. Ba ceva mai mult: ei au fost îndeajuns de puternici pentru a împedea aducerea legilor salutare, — și acolo unde a trecut odată un astfel de proiect și a devenit lege, prin influențele lor fu interpretată în așa fel, încât deveni fără efect pentru scopul pentru care a fost alcătuită legea. O colecție bogată de fapte ar putea dovedi aceasta.

Metodele, prin care se realizează cele de mai sus, au fost prevăzute încă de mult în program, ceea ce în Protocoale se găsește numai în mod schițat. „*Noi creăm legi*“ — așa se spune acolo, — și într'alte părți se vorbește despre „*judcătorii noștri*“. Într'un edificiu public din New-York își ține ședința odată pe săptămână un tribunal evreesc; — și alte tribunale sânt proiectate a funcționa pentru binele acestui popor, ai cărui conducători tăgăduesc că el ar fi un popor a parte. În câteva state mai mici din Europa a ajuns să fie executat planul sionist de a se accorda Evreilor, încetățeniți acolo, o constituție și o autonomie specială evrească în sânul statelor a căror protecție o reclamă. Ori unde planurile evreești se pot desfășura în voe, rezultatul nu este „americanizarea“, „englezirea“, sau vr'o altă naționalizare specifică, — ci o nelimitată atașare la un evreism curat.

Cercetând pretențiunile Protocoalelor aflăm mai departe (Prot. 7.): „*Ne îngrijim*“ încă de mult, ca preoțimea creștinilor, — care de altfel

ne-ar putea fi foarte dăunătoare — să fie discreditată astfel în misiunea ei. Înăurirea ei asupra poporului dispăre din zi în zi.

Pretutindenea se proclamă libertatea conștiinței. De aceea prăbușirea religiei creștine e numai o chestiune de timp. Cu celelalte religii vom isprăvi încă și mai repede, iusă tratarea acestei chestiuni e prematură.

Lucrul acesta va prezenta poate o deosebită importanță acelor preoți, care se străduiesc împreună cu rabini să realizeze un fel de uniune religioasă. Într-o astfel de uniune, Christos ar apărea în mod necesar ca un profet iudaic inspirat de intențiuni bune, însă care a fost cu desăvârșire rău înțeles. Dacă uniunea aceea s'ar înfăptui, creștinismul ar înceta atunci să existe ca o religie a parte. Dușmănia religioasă cea mai îndârjită a Protocoloanelor — atât cât se vorbește despre așa ceva — se îndreaptă împotriva bisericii catolice în general și în special împotriva instituției papale.

Un aliniat curios din acest Protocol atribuie rasei iudaice o deosebită îndemănare în arta de a insulta: „Presa noastră va exercita o critică tăioasă în afacerile de Stat și de natura religioasă și în privința incapacității creștinilor. Ea se va servi în scopul acesta totdeauna de expresiuni înjositoare care ating insulta, — arta în aplicarea căreia rassa noastră este atât de pricepută“.

Din protocolul al 5-lea: „Sub influența noastră aplicarea înțeleaptă a legilor este redusă la minim. Respectul în fața legilor va fi subminat prin interpretarea „liberală“, pe care am introdus-o în domeniul acesta. Tribunalele decid după voința noastră chiar și în cazurile cele mai importante, unde e vorba de chestiuni juridice fundamentale sau de deciziuni politice. Administrația creștinilor le văd în lumina în care i-le arătam prin agenți cu care în aparență nu avem nimic de a face, prin opiniuni de presă și prin alte mijloace. Noi am semănat în societatea necredincioșilor neînțelegerea și ceartă.“

Din Protocolul al 17-lea: „In așa numitele țări progresiste am creat o literatură fără sens, cu o reputație proastă și care strică gustul. După ce vom fi ajuns la putere, vom lăsa-o să mai dăinuiească scurtă vreme, ca să se evidențieze cu atât mai mult contrastul ce există între ea și și între compozițiile orale și literare pe care le vom iniția“.

Cu privire la stăpânirea presei găsim în protocolul al 12-lea: „Am ajuns actualmente așa de departe, încât presa obține toate informațiunile numai prin câteva agenți, la care veștile se concentrează din toate părțile lumii. Agențiile acestea vor fi atunci în toate privințele organizațiunile noastre proprii și vor da publicității numai ceea ce vom permite noi.“ — Acelaș lucru este tratat în Protocolul al 7-lea: „Trebue să constragem guvernele creștinilor, să ia astfel de măsuri, care să fie utile planului nostru înțins ce se apropie acum către un sfârșit victorios. Ele vor trebui să sufere presiunea opiniei publice influențate în mod artificial și care a fost organizată de către noi cu ajutorul marelui puteri, care este presa. În afară de câteva excepții neînsemnate, ea se găsește în mâinile noastre.“

Protocolul al 12-lea concretizează aceasta în felul următor: Am ajuns să stăpânim în așa măsură spiritul societății creștinilor încât evenimentele mondiale le văd în culoarea ochelarilor pe care li-i așezăm noi. Nu mai există nici un guvern, care ar putea să impedeze accesul la „secretele de Stat“ numite astfel de prostia creștinilor. — Oare cum va fi atunci, când în persoana suveranului nostru mondial vom fi stăpânii lumii?“

Națiunea evree e singură, care știe secretele tuturor celorlalte națiuni. Nici o națiune nu poate să păstreze mai mult timp un secret, care privește în mod direct pe cealaltă, dar tot astfel nici o națiune nu cunoaște secretele tuturor celorlalte națiuni. Am spune prea mult, dacă am afirma, că Evreii internaționali posedă această cunoștință. Multe informațiuni sunt lipsite de importanță și posesia unor astfel de cunoștințe nu mărește în mod imediat puterea lor. Decisiv e însă faptul, că au acces la toate secretele de Stat și că pot să cunoască ceea ce vor să știe. Lucrul acesta ar putea să-l dovedească multe acte secrete, dacă ele ar ști să vorbească, — și mulți paznici de acte secrete ar putea să mărturisească, dacă ar voi. Una și adevărata diplomație secretă este aceea, care împărtășește așa numitele secrete numai la câțiva oameni, care sunt membri aceleiași rase. Palavrele diplomației, mărțișurile acelea ce-și găsesc adăpost în memoriile domnilor bătrâni și joviali maestri ai artei de guvernământ, toate aranjamentele și tratatele ace-

lea cu titluri pompoase, de par'că ar însemna într'adevăr ceva toate sunt o jucărie în comparație cu diplomația lui Iuda și cu arta sa în afară de de orice concurență, de a scoate din orice pătură domnitoare secretul cel mai ascuns. Statele Unite nu fac excepție dela aceste constatări. Poate nu există un al doilea stat, care servește evreimea așa de mult cum o servește astăzi statul nostru. Această putere au câștigat-o în ultimi cinci sau șase ani.

După cum reese din Protocolul al 11-lea, ei consideră imprăștierea Evreilor pe toată suprafața pământului nu ca o nenorocire, ci ca o providență divină, fiindcă grație acestei situațiuni planul de dominație universală va putea fi executat cu atât mai sigur: „Dumnezeu ne dădu — nouă, poporului său ales — drept binecuvântare imprăștierea noastră, — și ea, care în fața tuturor părea că este slăbiciunea noastră, a fost de fapt întreaga noastră putere. Ea ne-a condus până la pragul dominației mondiale.“

În felul în care sunt anunțate în Protocolul al 9-lea, se pare că ele ar fi prea exagerate pentru ca cuvintele să se poată schimba în fapte. Există totuși un punct, în care cuvintele coincid și se acordă cu faptele: „Pentru a nu distruge înainte de vreme instituțiile creștinilor am pus în mod decisiv mâna pe ele și am deranjat resorturile mecanismelor sale. Acestea erau odată într-o ordine perfectă și justă le-am înlocuit însă printr-o administrație partinitoare și desorganizată în mod „liberal“. Am câștigat influență asupra jurisprudenței, asupra dreptului de vot, asupra presei, asupra libertății individuale și — ceea ce este mai important — asupra educației și culturii, ca stâlpi ai existenței umane libere. Prin metode teoretice și practice de educație, pe care evident că le recunoaștem ca false, pe care însă le-am inspirat noi, am rătăcit, am prostiț și am depravat tinerimea creștină. Din legile în vigoare am creat — fără o modificare propriu zisă — o operă miraculoasă în efectele ei, numai prin faptul că le-am sucit prin interpretări contradictorii.“

Toată lumea știe, că se petrece o neconținută mutilare a „libertății individuale“, cu toate că niciodată aerul n'a fost mai plin cu teorii de „libertate“ și de declarațiuni violente de drepturi, decât cum e astăzi. În locul unei libertăți sociale, poporul — prin mijlocirea unui belșug de fraze socialiste — este adus sub o

tutelă de Stat, necunoscută mai înainte." Igiene publică", oferă un pretext, diferite forme ale siguranței publice" oferă altele. Copiii abia mai au voce astăzi să se joace în libertate — în afară de conducerea supravegheților Statului, printre care s'a introdus în mod ciudat un număr surprinzător de Evrei. Strazile nu mai sunt libere ca mai înainte.

Tot felul de legi îngrădesc și cele mai inofensive libertăți cetățenești. S'a ivit o irezistibilă tendință de a face toate după un calapod, care purcede întotdeauna dintr'un „principiu" cât se poate de înțelept. Și — lucrul ciudat — dacă cercetătorul ajunge până la miezul ascuns al acestei tendințe de uniformizare a vieții cetățenești, el va găsi Evrei în posturile cele mai importante. — Copiii vor fi ademeniți din „centrul social" al familiei în alte „centre"; ei — e vorba de copii ne-evrei, căci niciunui Ne Jidan nu i-s'ar permite să reguleze viața copiilor evrei — vor fi depărtați de lângă conducătorii lor din casa părintească, din biserică și din școală și vor fi predați unor „centre" coercitive și unor „locuri de joc cu caracter științific" sub conducerea unor „supravegheători cultivați" — procedeu, care obicinuește copilul de a nu se lăsa a fi condus prin influența mediului său firesc, ei să aștepte totul dela Stat. Toate dispozițiile acestea sunt prevăzute în planul mondial de subjugare a Ne-Evreilor. Dacă lucrul acesta nu purcede din planul mondial al Evreilor, atunci ar fi interesant de știut, de ce materialul acestor experiențe îl formează tocmai copii ne-evrei și de ce conducătorii acestor experiențe sunt tocmai de rassa iudaică?

Libertățile evreești sunt păstrate mai sigur ca oriunde în Statele Unite. Ne-Evreul trebuie să vadă cum se împacă cu lumea exterioară; tiece comunitate evreească are însă protectorii ei speciali, care impun altora respectul pe căi diferite, printre care amenințările politice și comerciale nu ocupă locul cel din urmă. Nici un Ne-Evreu, inspirat de idei pentru binele obșteșc, n'ar culege vr'o mulțumire, dacă s'ar îngriji de viața copiilor evrei: comunitatea evreească în fiecare oraș se îngrijește exclusiv de lucrul acesta. Dintre toate școlile confesionale, cele mai ascunse sunt acele evreești; localurile lor rămân uneori necunoscute până și autorităților din orașele mari. Evreul e in-

totdeauna pregătit de a influența spiritul ne-evreesc. El caută să prescrie Ne-Evreului ceea ce trebuie să gândească — mai ales cu privire la Evrei. El influențează fără ezitare toată ideologia ne-evrească în așa măsură, încât — în cele din urmă chiar în mod indirect creștinii lucrează în interesul intențiilor evreești. Zelul acesta și tenacitatea ce isbește pe oricare le-a observat vreodată, sunt numai manifestațiuni ale convingerii ce o are evreul, că aparține unei rase superioare și că e capabil de a cărmui rassa inferioară, care coprinde toată lumea ne-evrească.

Orice înrăurire, ce duce astăzi tinerimea ne-evreească la ușurătate și neglijență, pornește dintr'o sorginte evreească. Oare înșiși tinerii să fi inventat îmbrăcămintea aceea de „sport", care a avut o influență așa de dăunătoare asupra tinerimii, încât aproape fiecare publicist s'a văzut silit să atragă lumii atențiunea? Atare modă purcede din lumea evreească de confecțiuni, unde nu arta este aceea care poartă sceptrul și unde fără îndoială că nu considerațiunile morale sunt acelea, care dau tonul. Filmul este o interesantă evoluție a fotografiei în legătură cu scena; — dar cine poartă răspunderea degenerării sale, ce o transformă, pentru milioane de suflete, într'o primejdie morală atât de serioasă, încât pretutindeni a produs revolta și condamnarea ei? Cine sunt conducătorii tuturor tavernelor obscure și localurilor de petrecere ce-ți sdruncină nervii? Toți tinerii aceia și toate fetele găsite, cu exteriorul lor obicinuit și cu lipsa lor de orice simț al responsabilității, — poți să-i ei pe toți și cu îmbrăcămintea lor cu tot, cu juvaerele lor false și cu ideile și speranțele lor iritate în mod bolnăvicios să-le dai — pe dinăuntru și pe dinafară — aceeași etichetă cu inscripția: „Creați, seduși și jefuiți de jidani." Faptele ilustrează astfel în mod sinistru fraza din Protocoale: „Prin metode teoretice și practice de educație, pe care evident că le recunoaștem ca false, pe care însă le-am inspirat noi, — am răstăcit, am prostiț și am depravat tinerimea creștinilor."

„Principii și teorii" nu cer în mod necesar calități spirituale înalte sau fie chiar numai modeste. Băețandrul care își petrece timpul liber prin cinematografe, primește în felul acesta „principiile și teoriile" sale, întocmai după cum le primește și tânărul din societatea mai înaltă,

care ascultă pe un „liberal" evreu vorbindu-i despre „libertatea sexuală" — și care exercită astfel „controlul populației." Dezvățarea ce se leagă de aceste „principii și teorii", nu emană din familia sau biserică ne-evrească sau dintr'o ocupațiune lucrativă exercitată mai ales de ne-evrei, — ei din teorii, influențe și ocupațiuni lucrative, în care preponderază evreii. Seria acestor acușări ar putea să fie continuată, dar e mai bine să rămăe limitată la ceea ce niște ochi simțiți pot observa pretutindeni. Tot astfel se poate observa, că nu tinerimea evreească cade victimă, ci aceea ne-evreească. E caracteristic, că evreii, care obțin pe deasupra foloase imbelșugate din procesul acesta de neurăstenezare a ne-evreilor, nu cad pradă acestor curse, nici ei, nici băeții și nici fetele lor. Tinerimea evreească trece prin toate acestea mai mândră și mai curată decât masa tinerimei ne-evreești.

Mulți părinți, mulți tineri neprihăniți și cu simțurile sănătoase, mulți învățători și literați s'au ridicat împotriva luxului. Mulți financiari, cari vedeau cum câștigă poporul banii și cum îi aruncă, au prevenit lumea. Deasemenea au fost economiști, cari au observat cum industriile de lux întrebuițau oameni și consumau materiale, ce erau trebuincioase pentru progresul industriilor de o necesitate vitală; — cum oamenii în loc să toarne oțel, fabrică lucruri de nimic; — și cum alții, care ar trebui să lucreze la munca câmpului se ocupă cu fleacuri. Ei observară, că se risipeau materiale pe lucruri, care se pregăteau numai pentru vânzare și nu pentru folosință — și că în felul acesta materialele se sustrăgeau dela industriile destinate necesităților vitale. Fiecare observator, care a văzut obiceiul smintit al luxului și al deșertăciunilor, și-a ridicat glasul împotriva lui. Dupăcum însă o prevăd Protocoalele, nu s'a dat explicațiunea cea adevărată. Este un fapt necontestat, că poporul cumpără grămezile acestea de fleacuri denumite articole de lux; — nu el este însă acela care le-a născocit. Și după un timp se și satură de ele. Dar torentul nenumeratelor deșertăciuni crește; popoului i-se aruncă mereu ceva nou în fața ochilor săi, care noutate este purtată cu reclamă pe uliți de comediați, pentru a i-se arăta astfel ceea ce este „original." Ziarele le fac reclamă prin scris și imagini; cinematografele desfășură filme. Actorii aduc la modă „noutățile" acestea --

și toate la un loc exercită o presiune și o constrângere, care niciodată nu se va aplica spre a răspândi un lucru cu adevărat folositor.

De unde toate acestea? Care este puterea, care în baza unei experiențe îndelungate și a unei intenții conștiente, poate să altereze simțurile și gustul poporului — și e în stare să-l silească să-și mai și arunce banii pe așa ceva?

De ce numai luxul acesta bolnăvicios și atâta risipă? Cum s'a făcut, că înainte de a se fi ivit articolele de lux și prilejul de a risipi, totul a fost cu îngrijire pregătit pentru a atrage atențiunea lumii și a trezi în ea înclinarea spre astfel de slăbiciuni?

a Dacă poporul american, privind aceste lucruri costisitoare și fără de valoare, s'ar pune odată să mediteze și să le urmărească firul până la originea lor și până la încasatorii câștigurilor monstruoase ce rezultă din ele; — dacă ar urmări toată mișcarea, care inundă piața cu inutilități scumpe, demoralizând prin aceasta financiarmente, economiceste și moralmente ne-evreimea întreagă; — dacă i s-ar putea lămuri printr'un cuvânt, că interesele financiare evreești sunt nu numai în strânsă legătură cu instinctele cele mai inferioare ale ființei omenestii, dar că le și trezesc și le cultivă cu deplină premeditare; — atunci descoperirea aceasta l-ar determina mai mult de cât oricând să pue capăt risipei de material, de muncă și de bani neevreești, să pue capăt distrugerii suflatești a Ne-Evreilor — și înșfârșit să pue capăt talentelor iudaice și — ceea ce este și mai grav — inutilității desăvârșite ce a avut-o până în prezent Israel pentru omenire.

Susținem, că publicul ne-evreesc e victima acestui comerț cu articole inutile de lux, comerț, căruia i se dă un imbold artificial. Ei bine, s'a văzut oare cândva vreun evreu căzând victima acestor deșertăciuni? Ei poartă, ce e dreptul, haine plăcute la vedere; dar prețul se acordă cu valoarea lor. Ei poartă briliante mari; dar ele sunt veritabile. Jidanul nu cade victima jidanului. Extravaganțele luxului și „amuzamentele“ sunt făcute pentru vulg. El știe ce anume ispitește poporul și cunoaște lipsa de valoare ce o au toate lucrurile acestea.

Dar nu pierderea financiară este de plâns și nici atentatele împotriva gustului, ci faptul, că masele neevreești în nebunia lor cad în cursă vesele și de bunăvoie. Ei consideră schimbarea modei tot atât de inevi-

tabilă ca sosirea primăverii — și cheltuirea veniturilor pentru lux tot atât de necesară și de firești ca impozitele. Massa își inchipue că în toată afacerea ei joacă un rol oarecare; de fapt însă singurul rol ce-l au, este acela de a plăti și iarăși de a plăti, atunci când „ultima modă“ s'a învechit și când răsar cele noi. Există pe la noi oameni cari știu cu doi ani înainte, care vor fi neghiobiile modei și alte nebunii de ale poporului; — că doar ei le fixează! Totul este o curată afacere, depravantă negreșit pentru majoritatea ne-evreilor, dar cu atât mai rentabilă pentru minoritatea evrească.

Protocolul al 6-lea amintește lucrurile acestea prin tangență: e un rezumat al unei părți mai ample, ce se ocupă cu planurile prin care atenția poporului s'ar putea abate de la chestiuni politice la chestiuni economice, — cu modalitățile prin care s'ar putea face ca industria să se clatine și să devie spoliatoarea prin introducerea speculei în exploatarea ei — și înșfârșit ca poporul să ajungă fără sfat și fără ajutor în fața acestei evoluții. Luxul va servi ca instrument pentru aceasta: „Pentru a sdruncina activitatea industrială a ne-evreilor, vom excita în sânul lor, ca un îndemn spre speculă, o poftă puternică de lux“. Și în Protocolul I-ii: „Nu putem îngădui poporului nostru să și-o însușească. Creștinii s'au prostit în al-

cool“. Veniturile băuturilor alcoolice se revarsă din întâmplare și ele cu sume mari în pungile evreești.

Istoria cu trustul de whisky din Statele Unite poate să demonstreze aceasta. Din punct de vedere istoric, *toată mișcarea antialcoolistă se prezintă ca o luptă între capitalul neevreesc și acel evreesc*. Grație majorității lor, Ne-Evreii au invins.

Petrecherile, jocurile, modele eftine, brilantele false, — acestea și toate celelalte afaceri, — care în urma unei invisibile presunți prosperau pe spatele poporului și care desfăceau boarfele cele mai inutile cu prețuri ticăloase înghițând orice îmbunătățire a veniturilor: toate s'au petrecut sub conducerea Evreilor.

Poate că nu sunt conștienți de participarea lor la depravarea aceasta profundă a poporului. Poate că pe ei îi interesează numai faptul de a câștiga ușor paralele. Înșfârșit, poate că rămân uimiți uneori, când compară pe Ne-Evreii cei proști cu Evreii lor înțelepți și meșteri în finanțe și în câștig.

Ori cum ar fi, în fața noastră avem un proiect de program care printr'o reflexiune rece va trebui să nimicească materialmente și sufletește poparele. Și pe de altă parte vedem, cum același program se transformă zi de zi în realitate și anume — dacă nu în întregime — dar cel puțin în mare parte sub controlul membrilor unei singure rase. (Traducere de G. Șerban.)

Școli speciale și o politică de Stat

Primind la redacție „Darea de seamă“ pe anii 1922—24 a *Academiei de înalte studii comerciale și industriale din Cluj*, pe lângă datoria ce simțim de a mulțumi rectoratului, care a publicat-o, pentru delicata atenție, nu ne putem opri de a atrage atenția publicului asupra acestei instituții culturale, de care se leagă cele mai puternice speranțe de propășire economică a românismului. În criza, prin care trece neamul nostru prin faptul că industria și comerțul sunt acaparate de streini, în primul rând de Jidani, cari nu se pot identifica cu interesele permanente ale statului român; în această criză care pune pe Român în inferioritate în țara lui pentru că altul îi valorifică, sub formă de industrializare și negociere, bogățiile produse prin sudoarea populației autochtone; în atare situație toți bunii Români

și îndreaptă privirile pline de așteptare către *Acemiile de înalte studii comerciale și industriale*.

De aici trebuie să se ridice elementele de inițiativă, înzestrate și cu învățătură specială, spre a cuceri prin muncă stăruitoare pozițiile economice pe cari le au ocupat streinii. Astăzi se simte în așa măsură nevoia ludrumării tineretului român către comerț și industrie, în cât oricât de mulți studenți ar frecuenta asemenea școli și ori-câte sacrificii ar face statul înzestrându-le cu căminuri pentru întreținerea celor săraci și meritoși, am avea încă puternice argumente să spunem, că tot nu s'a făcut destul. Și chiar dacă s'ar împlini această cerință imperioasă a vremii, datoria ori-cărui guvern nu se poate opri la faptul de a fi pus școli la dispoziție tineretului care voește să lucreze în industrie

și comerț. Datoria guvernului crește față de acel tineret mai ales din momentul, în care a părăsit școala; și anume: conducătorii noștri vor trebui să ia măsuri energice și bine chibzuite ca așa numita naționalizare a industriei să devină o realitate; nu să se facă de formă împănând consiliile de administrație cu politicieni venali și docili față de direcția streină, care având la dispoziție câți-va puternici ai zilei bine plătiți, își va permite să calce legea menținând de fapt în reprimerea industrială în aceeași situație ca înainte de Unire. Așa nu se deschide Românilui drumul spre practică industrială tot mai înaltă; ci; se rezervă numai o situație vitregă, în țara lui liberă, de a fi un simplu lucrător manual, slab salariat și desprețuit, de patronul strein al fabricii. O politică de stat conștientă, rupând cu favorurile, cu politicianismul și venalitatea, va trebui să aibă curajul să aplice legea naționalizării de jos până sus, de la lucrătorul cel mai umil până la Directorul general, spre a face să ajungă și Români, specializați în școli, la situațiile de conducători în întreprinderile industriale, spre a face să constate și ei în fine că lucrând se pot înfrupta și ei în mod convenabil din bogățiile imense ale țării lor.

Dacă se continuă politica de naționalizare fățarnică și superficială practică astăzi, absolută Academia de comerț și industrie vor ajunge simpli *proletari*; vor trebui să și caute refugiu în funcționarismul sărac și condamnat la pasivitate, pentru-că actualmente patronii marilor industrii, profitând de slăbiciunea guvernelor, închid sistematic porțile pentru tinerii români. Faptul este confirmat de puțina presă cu suflet românesc, care are curajul să denunțe răul arătând: cum în indiferența vinovată a guvernanților nu numai că Români pricepuți sunt metodice oprțiți a înainta în posturile ce le merită, dar se aduc lucrători streini de peste grăință sub pretextul că sunt specialiști, iar Români prin atare procedeu sunt împiedicați a și câștiga chiar pâinea zilnică.

Această situație trebuie să înceteze, dacă voim ca școlile de specialitate să își dea roadele mult asteptate: cu un ceas mai înainte elementul românesc să cucerească pozițiile ocupate de streini în industrie și comerț.

Audax.

Devizele și activitatea evreilor.

Băncile românești năpădite de jidani

În urma fluctuațiilor valutare și îndeosebi a scăderii vertiginoase a Leului din ultimile zile ale lunii Ianuarie din anul 1923, — când leul ajunsese la cursul cel mai scăzut ce l-a cunoscut vreodată și anume la 1.90 franci elvețieni = 100 lei — guvernul actual, s'a văzut necesitat de a interveni întru sprijinirea lui. Măsurile luate, au fost parte comerciale, parte legislative. Nu ne vom ocupa de măsurile comerciale, cari sunt îndeobște cunoscute și cari se rezumă la intervenția statului, sau a băncii de emisiune, prin vinderea de devize contra lei efectivii pe piețele streine, prin ceea ce, se realizează o căutare mai mare și în consecință o urcare a prețului lor. Intervenția aceasta pe deoparte, că este foarte costisitoare, într-o țară cu balanța comercială pasivă, cum este și a noastră pe durată este și o imposibilitate economică. De aceea s'a tins ajungerea scopului urmărit, cu jertfe mai puține, luându-se măsuri legislative, căutând a se pune în acest fel, un zăgaz oareșicare speculei nefaste și ofenzive de distrugere, ce se încerca din toate părțile asupra nenorocitei noastre valute.

Nu suntem în momentul acesta chemați, de a judeca eficacitatea acestor măsuri, asupra îmbunătățirii aduse valutei noastre. Chestia care ne interesează este, să punem în lumina adevărată, aplicarea măsurilor legislative în practica de toate zilele, căutând a fixa, — pe cât ne este posibil — dezastrul ce l-au produs aceste măsuri, din punct de vedere național românesc. Nu suntem din aceia, cari să vedem în toate ce se întâmplă laturea politică, nici să învinuim pe cei ce legiferează în credința de a folosi țării, ci trebuie să înfierăm atitudinea acelor, cari au vândut streinilor privilegiile date de statul român, înlesnind bunăstarea, desfrăul și imoralitatea streinilor pe spatele majorității: a națiunii românești. În cele ce urmează, ne vom nîzi a expune faptele reale, pentru documentarea celor susținute de noi.

Până la începutul anului 1923, comerțul cu devize și valute streine pe teritoriul României mari, era liber și se putea profesa neîmpiedecat de nimenea. Ca urmare a acestei libertăți, au răsărit ca din pământ o droaie de bănci mici, cari cu un capital ridicol, realizau beneficii im-

portante din specula valutare ce o făceau. Aceste buruiene ale vieții economice erau exclusiv în mâinile evreilor, iar rostul lor pentru viața financiară, era distrugerea înceată, dar sigură a banului românesc și al capitalului național: *prin devaluare*.

Măsurile legislative luate de guvern pentru ajungerea stabilității valutare, au căzut întocmai brumei de toamnă târzie, asupra acestor buruieni, distrugându-le complet și punând pe drumuri o seamă de ovrei, ce hoinăreau pe stradă fără rost, umplând doar coloanele anumitei prese de nedreptatea ce li s'au făcut și amenințând că eventual odată cu ieșirea lor din țară, se vor pierde atâtea forțe de specialitate, pe care ei, nici când nu au posedat-o. Căci prin Monitorul Oficial No. 253 din 20 Februarie, se constituie un oficiu de control al devizelor, fixându-se totodată prin lege specială, cum va trebui pe viitor controlat acest comerț. Se suspendă funcționarea comerțului liber, practicat până aci și se autorizează un număr restrâns de bănci pentru executarea lui pe viitor.

În orașul Cluj, autorizațiunea aceasta au primit-o la început — pe lângă sucursalele celor 3 bănci mari din Regat —, încă Banca Albina, Banca Agrară, Cassa de Păstrare și banca de credit din Cluj și Banca Centrală pentru industrie și comerț. De atunci și până azi, grație intervențiilor bine renumerate a unor oameni de partid, aceste bănci s'au înmulțit cu alte 3—4 fără ca vre-o necesitate oareșicare să le fi fost reclamată.

Băncile românești susmenționate până atunci, nu se ocupau în mod mai intensiv cu comerțul de devize și abia după apariția privilegiului primit, au căutat o exploatare mai radicală al acestui ram de operațiuni bancare. Evreii fără rost — după ce s'au convins, că strigătele lor dispe ate au găsit numai urechi înfundate — au început a căuta cu tot dinadinsul, a se plasa la băncile românești privilegiate, cari bine înțeles a trebuit să-i primească, — după calapodul scuzei generale — în lipsa de specialiști creștini pentru a nu scăpa din mână, un izvor de venit atât de prețios.

N'am avea până aci nimic de zis, dar durere, cunoaștem îndeajuns latura tristă a acestei angajări și în

general a funcționării așa numiților „Devizori”, cari după abia un an și jumătate de funcționare, au devenit stat în stat, dictând bietului muritor, care se adresează lor, cursuri după bunul plac și aplicând chiar represalii și boicot asupra acelora, a căror fizionomie le este mai puțin simpatică,

De dragul adevărului și pentru a se ști, ținem a remarca faptul, că toți Devizorii din Cluj cu excepția la 1—2 sunt *ovrei*. Toate băncile românești au în serviciile lor, la aceasta specialitate conducători *ovrei*. De un an și jumătate — deși este ramura cea mai rentabilă, dintre afacerile bancare de azi — nici una nu și-a luat oboseala, să și crească funcționarul necesar român pentru conducerea acestui ram de operațiuni bancare. Toți evreii, sunt angajați cu contracte *participante la beneficii în proporție procentuală*, realizând astfel beneficii între 30—50 000 lei lunar, fără nici un risc, deoarece toți sunt părtași numai la beneficii iar riscul este exclusiv al băncii.

Nu mai vorbim de faptul, că majoritatea nu dispune nici de garanțiile suficiente și inerente unei atari afaceri riscate. Și totul ce ne întrebăm este, că până unde mai merge indulgența funcționarului român, de a privi imposibil aceste anomalii. Toate secțiile de devize și conducătorii lor, sunt legați laolaltă prin o rețea telefonică specială, și așa, dacă din nenorocire ai de lucru cu ei, îi auzi pe acești foști mici și neînsemnați funcționăriși — fără vre-o pregătire mai serioasă — și deveniți peste noapte dictatori ai comerțului cu devize, cum dictează în mod arbitrar cursurile pentru fiecare zi. Singură, actuala criză financiară devenită deja hiperacută, a fost în stare, să le mai reducă întrucâtva pofta de câștig și să vândă devizele, la o apropiere oareșicare, de adevărata paritate aritmetică. Dar nu ne este dată nici măcar mângăierea, ca să ne cugetăm, că în alte locuri ar fi stări mai bune ca la noi la Cluj. Ghiarele mârșave ale acestor parvenți, ai acestei zise specialități, s'au întins peste întreg Ardealul și nu cu puțină mahnire îmi spunea un devizor al unui institut săsesc, că el, ca creștin în acest ram comercial este făcut imposibil prin boicotul evreesc. Imoralitatea comerțului lor o reprezintă însă: *specula* și eludarea legii făcută sub ochii și cu consimțământul tacit al conducătorilor băncilor unde sunt angajați.

Deși, în urma ordonanțelor exis-

te, devize se pot cumpăra numai în baza unor tranzacțiuni factice, cari au la bază un comerț de mărfuri, totuș se încheie afaceri pe termen între diferitele bănci în sume fantastice, urmând la lichidare a se restitui simpla diferență de curs. Urmarea acestor tranzacții e, că toate băncile sunt silită a imobiliza și a detrage circulației sume importante, pentru a putea face față angajamentelor luate, mărinđ în felul acesta lipsa de numerar și contribuind la urcarea uzurării a dobânzilor de azi. Și dacă ne cugetăm, că toate aceste lucruri, se fac din poftă de câștig alor câțiva *ovrei*, cari nu riscă nimic, fiindcă ei numai câștiga pot, ne întrebăm, că guvernul care este chemat, a supraveghea avutul cetățenilor, de ce nu ia pilda altor state și să reguleze acest comerț prin banca de emisiune, singură chemată de a se îngriji de soarta banului statului încredințat ei spre manipulare. Rețeaua întinsă a sucursalelor băncii naționale, este chezașia cea mai puternică, că în schimbul unei mici bunevoinețe acest lucru ar fi și ușor de realizat, iar viața economică

ar scăpa de niște paraziți inerenti unui organism bolnăvicios, scăpând poate din împas în ceasul al unsprezecelea și pe unele bănci românești a căror credit și reputație în urma speculelor evreiești au suferit așa de mult.

Iată deci, în terminii scurți ai unui articol de jurnal, cum tu massă mare a consumatorilor, care te alcătuiești din majoritatea absolută a populației românești, plătești tribut greu, în forma de bir indirect, prin imobilitatea cu care se poartă acest ram al comerțului bancar, din grația propriilor tăi conducători. Ar fi timpul suprem ca aceia, cari chemați, sau nechemați, dar conduc destinele financiare ale poporului românesc, să înțeleagă odată, că banul scos din chimir cu mâna tremurândă, de munca istovitoare a țaranului român și dat lor spre chivernisire, nu trebuie aruncat cu atâta nepăsare tuturor machinațiunilor jidovești. Scuturați-vă deci, de angajamentele luate față de această sectă imorală, cu un ceas mai de vreme în interesul bine priceput al națiunii românești.

J. Gureanu

TRIBUNA LIBERĂ

Un glas îngrijorat

După o statistică conștiințioasă avem în țară 168,000 de cârciumi, dintre cari 148,000 în mâinile evreilor și străinilor, iar în ultimul an am avut 467,000 de morfi pe urma alcoolului.

Tovarăși români ai scumpei noastre țări, nu simțiți cum vi se strânge inima — și cum ar trebui să depingem cu lacrimi de sânge acest trist adevăr? Mai e posibil să fi un bun patriot — fără ca să amesteci în caldul tău patriotism — așa cum trebuie să fie — un pic de antisemitism contra acestor jidani cârciumari, cari ne distrug sute de mii de oameni și ne fac perderi cari prin cifre nici nu le poți calcula? Ce meserie scârboasă este de a te îmbogăți și trăi din patimile oamenilor, ah cât disprețuesc pe toți cârciumarii, căci ce adâncă imoralitate, ce grozavă exploatare de patimi e la baza meseriei lor.

Scump țaran român, descendent sumeț ai ostașilor lui Traian și ai răzeșilor lui Ștefan cel Mare, care ai păstrat dealungul veacurilor viteze firea curată, puternică și sănătoasă de latin, asta ți-e răsplata moralei tale integre și iubirii tale profunde de glie, pentru cari ți-ai vărsat în nenumărate războaie împreună cu marii tăi voveozi cu o

vitejie într'adevăr romanică, sângele tău nobil? Muncitor român harnic, ce-ți hrănești cu mâna ta dură și aspră dar nobilitată de munca-ți cinstită, gurile flămânde de acasă nu vezi și tu ce *cursă înșelătoare* ți-a pus jidanul, sau străinul (chiar român să fie astfel de oameni sunt streini de legea noastră), în colțul sau în mijlocul străzii tale sau în drumul tău, care ar fi drept și cinstit: cârciuma lui murdară.

Nu găsiți și voi cu cale tovarășii români ai scumpei noastre țări, voi țărani și muncitori năcăjiți și intelectuali prost plătiți ai-unut stat jefuit, că trebuie să învățăm cu toții superbul imn studentesc și într'o zi din sute de mii de guri, să întonăm triumfători:

„Frați creștini din România-Mare
Se'mbracă'n doliu neamul românesc
Jidani ne sugrumă națiunea
Și avutul țării noastre-l jefuesc.
Din nepăsare azi să ne trezim
Suntem prădați de lițele păgâne
Și țara cere să o mântuim!”

Peste 300 de cetățeni abstenenți

și cumpărați ai orașului Brașov întruniți într-o mare șezătoare anti-alcoolică în ziua de 23 Noembrie protestează energic contra ușurinței cu care se împart licențele de cârciumi și atrage atențiunea factorilor competenți asupra efectelor catastrofale ale celor 168.000 de cârciumi din țara noastră (1 la suta de locuitori, pe când în peninsulele scandinave există 1 la 25.307 locuitori), dintre cari 148.000 în mâinile evreilor și minoritarilor, încât toată țara se găsește așa zicând sub tirania distrugătoare a capitalului alcoolic din mâini streine.

Înșelătoare cum sunt toate efectele individuale ale alcoolului, sunt înșelătoare și veniturile pe cari le aduce statului, căci cei 470.000 de morți pe an prematuri în urma al-

coolului (vezi interpeierea Dr. Hasnaș în senat, 1923) însemnează o pagubă atât de mare pentru statul nostru, care nici nu se poate calcula în cifre și întrece cu cel puțin de 1 milion de ori. milioanele aruncate pe alcool.

În consecință a fost rugat cu insistență guvernul de a aduce legea alcoolului în actuala sesiune așa modificată ca să se dea dreptul comunelor urbane și rurale, de a decide singure de numărul de cârciumi, ce vrea să-l aibă (legea opțiunii locale) nu ca până acuma de a se otrăvi prin un număr de licențe nelimitat corpul și sufletul cinstit al poporului nostru blând.

Dr. Suciu Sibianu
Președintele Ligii anti-alcoolice Brașov.

Un apel desnădăjduit al comercianților moldoveni

La Iași s'a înființat „Societatea Comercianților Români Creștini” cu frumosul scop de a naționaliza comerțul nostru, pe care au pus mâna evreii, cari ne-au năpădit țara. Văzând cum ei s'au înstăpănit pe viața comercială, deși românul are multe calități pentru această profesiune productivă, comercianții români moldoveni înimoși lansează următorul apel către publicul românesc, cerându-i sprijin pentru realizarea frumoaselor scopuri ce și au pus:

„Acum când războiul s'a terminat, nația românească aștepta o viață mai bună, care să răsplătească jertfele făcute până acuma și să asigure un trai mai omenos celor ce vor urma după noi.

Cum veți fi constatat și Dvoastră românii din clasa mijlocie, negustorii, meseriașii și muncitorii care formează mahalalele orașelor, trăiesc într-o completă sărăcie, mizerie și nenorocire, încât s'ar frânge inima de durere tuturor celor ce ar căuta să cunoască mai deaproape situația acestora.

Orașele complet înstrăinate, comerțul în întregime stăpănit de străini. Comerțul este un câmp de activitate rodnică dar ne a fost furat prin viclenie de către alții, de alt neam și altă lege. Peste două milioane de străini trăiesc în comerț din belșug iar copiii noștri numără pietrele.

„Societatea Comercianților Români Creștini” din orașul Iași și-a impus greaua sarcină de a întreprinde o acțiune, pentru a se crea în țara aceasta o clasă de negustori

români. Scopul acesta pe care suntem siguri că și Dvoastră îl aprobați nu se poate împlini decât având concursul tuturor bunilor români” mai cu seamă al acelor ce conduc astăzi destinele neamului nostru. În acest scop vă cerem ajutorul.

Dați concursul ziarului nostru „Negustorul Român” făcându-ne abonamente printre toți colegii și cunoscuții D-stra, asigurând astfel existența lui, colaborați cu scrisul la această gazetă, demascând tot felul de manopere frauduloase ale străinilor care numai prin specula ilicită și prin mijloace necinstite, au aca-

parat și îngenunchiat comerțul românesc, scăzându-i prestigiul în țară și în străinătate.

În strânse legături cu noi și cu toți comercianții români din țară, aceasta ne poate salva: unirea noastră imediată. Recunoaștem că dat fiind toate legăturile noastre pe care trebuie să le avem cu străinii nu putem deocamdată cu toți să deschidem luptă fățișă. Totuși nu putem înțelege că lucrând cu ei trebuie să neglijem interesele noastre ca români, după cum nici ei, nu înțeleg să neglijeze interesele lor ca străini. De aceea, pe nesimțite și fără multă zarvă, conștiinți de întreaga noastră datorie în clipele grele de astăzi și de toată răspunderea pe care o avem față de țara noastră, și față de copiii noștri, care vor fi având și ei dreptul să trăiască mâine, liberi și fericiți în țara lor, nu slugi la străini, trebuie să ne unim din toate puterile noastre, cu tendința precisă de a înființa o asociație a comercianților români din întreaga țară, cerând apoi protecția legilor și conducătorilor țării aceștia, pe care avem datoria de-a o păstra românească copiilor noștri.

Avem nevoie de bănci de credit pentru comercianții români, avem nevoie de protecția statului spre a fi salvați dela moarte.

Toate aceste nu le putem avea decât unindu-ne toți pentru unul și unul pentru toți și dacă veți crede că bate ceasul sfânt al deșteptării noastre naționale ne veți răspunde.

Iar de nu, va bate mâine, trist, sinistru ceasul morții...”

CRONICA MĂRUNTĂ

O întrebare. În legătură cu descoperirea unei organizații clandestine de trecere prin fraudă a elementelor bolșevice din Ucraina la noi, s'a constatat, după informațiile ziarului „Universul” din 25 Dec. 1924, că „o parte din spionii bolșevici arestați posedă certificate eliberate de *Uniunea evreilor pământeni*.” În afară de constatarea ce fixăm, că această „Uniune”, care nu ar mai avea nici un rost dacă cetățenii români de rit mozaic ar fi sinceri, oploșește elemente cari lucrează la distrugerea Statului român, se pune întrebarea: prin ce abuz de putere a ajuns „Uniunea evreilor pământeni” să elibereze certificate, când știm, că acest act intră în atribuțiile exclusive ale Statului român? Formează „Uniunea” o autoritate aparte, care s'a substituit administrației românești în materie de certificate pentru jidani? Atunci ne îndrumăm spre recunoașterea *Statului jidovesc în lăuntrul Statului românesc!*

Operații jidovești în Basarabia. În consiliul de miniștri, ținut la 13 Ianuarie, s'a discutat o chestiune, care aruncă o lumină și mai vie asupra pericolului jidovesc? și anume: în Basarabia mișcări jidani fac pe țărani să-și vândă pământurile pe prețuri derizorii, pentru ca aceste bucăți din solul strămoșesc să cadă una câte una în mâinile evreilor. Așa dar, după ce toate guvernele au tolerat să se instaleze în Basarabia prin fraudă o jumătate milion de jidani, veniți de peste Nistru; după ce guvernul actual le-a prelungit fără termen șederea în țară, dându-le posibilitatea ca prin rabinii lor locali să-și procure acte „în regulă” și să devină cetățeni români; mai asistăm și la faptul, că acești venetici deposedează pe țărani români, iar ei devin proprietari. Asta nu înseamnă *iudalizarea țării* dlor miniștri?

În fine v'ați deșteptat și ați ținut stat asupra acestui dezastru național. Dar pentruca

chestiunea să fi ajuns a scutura apatia guvernului înseamnă că s'au produs atâtea exproprii a țărănilor de pe locurile, permise prin reforma agrară, în cât a ajuns cutitul la os. Și atunci vă întreb cum veți remedia răul care s'a consumat?

Prin o lege nouă? Dar legii nu-i veți atribui efect retroactiv: nu, pentrucă respectați vre-un principiu juridic, ci pentrucă vă vor forța jidanii atotputernicii să-i atribuiți atare efect salutar. Rezultatul: de dragul unui principiu juridic, vor rămâne zeci de mii de țărani pe drumuri, sau cei mult slugi la jidani, cari prin înșelăciune le-au cumpărat pământurile. Din acest fapt tot nu vedeți care este ținta jidanilor din România întregită?

„Semne imbucurătoare.” Sub acest titlu, ziarul „America” face următoarele aprecieri asupra inițiativei luată de studenții creștini din Iași:

„De mult n'au avut o veste într'adevăr bună, ca azi. O gazetă ilustrată de acasă, ne aduce chipul unui grup de tineri, muncind la... cărămidă.

Sunt studenții de universitate de acasă pe cari îi bat, acum multe și biciuitoare mizerii. N'au adăpost, n'au cămin și ei au înțeles că, împreunându-și voinele și puterea brațelor, de nu-l capătă dela cei ce au față de tineret o datorie. Il vor zidi ei.

Unii vor fi strâns pumnii și vor fi crâjnit din dinți la vederea chipului.

El înfățișează o stare de tot tristă, pe deoparte. Pe de alta el vestește în glas de sănătoasă pornire a tinerilor universitari chemarea la muncă!

De-am putea transpune celor de acasă, chipurile marii armii de studenți din America, împrăștiată în tot cuprinsul acestei țări, muncind zi de zi, an de an, nu la cărămidă, ci prin depouri, prin mine, prin saline, prin abatoare, pretutindeni și la orice fel de muncă.

Ei nu aleg, căci în aceasta țară nu e rusine de a munci.

Iar dacă tinerii universitari vor găsi în „make-up-ul” lor curajul de a o rupe cu obiceiul unui trecut de „fudulie” în zdranțe, vor da țării, nu peste secole ori decenii, ei mâine o nouă și fericită îndrumare.”

O circulară cu tălc. La unul din liceele din Iași, a venit mai zilele trecute o circulară din partea ministerului de instrucție, care aduce vestea, că ele, îi jidani vor fi s'ntiți să serie Sâmbăta în caz dacă părinții lor o cer.

Se pune întrebarea:

„Ce-i Sâmbăta?”

Că-i sărbătoare, jidănească?

O știm.

Dar aceasta nu înseamnă, că după ce jidanișii sunt tolerați în școlile noastre să vie azi cu pretenția de-a nu seria, iar mâine, de-a nu învăța și de-a nu veni la școală.

Așa cum am pornit-o nu ne-ar mira, dacă mâine, poimăine, un guvern ar veni să ia hotărârea ca Sâmbăta să fie repaus Duminică.

Administrația revistei „Acțiunea Românească” suspendată în mod abuziv pentru ținuia sa românească și plină de curaj ne roagă să comunicăm abonaților săi următoarele:

„Printr'o convenție cu administrația revistei „România Întregită” trimitem tuturor abonaților noștri exemplarele acestei reviste. Celor ce nu le convine aceasta, îi rugăm să ne încunoștiințeze printr'o carte poștală. Reamintim totodată abonaților în restanță să ne trimită costul abonamentului pe adresa noii reviste: Str. Bob No. 7.”

Cu ocazia suspendării revistei „Acțiunea Românească” s'a remarcat tăcerea presei românești de orice nuanță ar fi. Până și Universul s'a mărginit să anunțe în trei șire ca pe un simplu fapt divers, protestul conducătorilor.

Afară de „Libertatea” Părintelui Moța dela Orăștie care și-a spus cuvântul de protest curajos și răspicat, singur ziarul „Cuvântul” dintre marile cotidiene bucureștene a avut curajul să reproducă protestul în întregime și să facă puțină morală presei jidovite, într'un frumos articol intitulat „Când țipă și când tac”.

Îi mulțumim din tot sufletul în numele opiniei publice conștiente de grozavul pericol ce-l reprezintă pentru românism, invazia în masă a jidanilor. Dar suntem datori și cu o lămurire. Nu avem nici o intenție de ofensă când pronunțăm cuvântul *jidan* în loc de evreu. E cuvântul curent întrebuințat de 14 milioane de locuitori ai acestei țări. Aceiaș rădăcină a cuvântului, anume *jid*, este întrebuințată de toate popoarele ce ne înconjoară. Cât privește nuanța de insultă a cuvântului *jidan*? Reamintim răspunsul dlui prof. Cuza în Parlamentul din 1918: „aceasta se datorește modului cum ei și-au purtat numele lor în cursul timpurilor, în relațiile lor cu celelalte popoare. Pentru care noi n'avem nici o răspundere”.

Redeschiderea Universităților după vacanța Crăciunului s'a făcut cu această lozincă dată dela București: sancțiuni cu orice preț!

În consecință s'au eliminat dela Universitatea din Iași fără niciun fel de anchetă preliminară, 9 studenți pentru totdeauna 67 pentru un an. S'a pornit apoi anchetă contra dlor profesori Cuza, Șumuleanuși Gă-

vănescul și se pare că lucrurile nu se vor opri aici.

Se pretinde pe toate cărările, res-tabilirea orjinei în Universitate și cei chemați s'o facă dovedesc că nu doresc câtuș de puțin aceasta.

Impresionant a fost gestul celor 157 de studenți leșeni cari au cerut — în semn de solidaritate — să fie eliminați odată cu colegii lor.

Cum era de așteptat, membrii de bună credință ai partidului țărănesc au început să vadă realitatea în ceasul al II-lea, cam târziu - e drept, dar totuș mai bine decât niciodată. Ei au dat următorul comunicat:

Intrușiți în comitet de inițiativă pentru examinarea și clarificarea situațiunei interne intolerabile a partidului nostru, reprezentanții și membrii a 17 organizațiuni județene din vechiul regat, în ședința dela 18 Ianuarie 1925, în unanimitate, am constatat că:

1. Conducerea centrală a partidului țărănesc a abătut, în mod conștient, partidul dela calea impusă de programul și menirea sa;

2. A comis greșeli de tactică de așa natură în cât a sdruncinat și încrederea maselor și și-a instrăinat și concursul efectiv al elementelor celor mai devotate și utile;

3. A imprimat partidului, o notă anti-națională și anti-dinastică, lăsând să se strecoare în partid elemente cari și prin interesele și prin origina lor justificau suspiciunea că partidul țărănesc nu este de cât pretextul în numele căruia se oficiază o altă credință și se servesc alte interese de cât cele curat țărănești;

4. A făcut să apese asupra partidului învinuirea de venalitate și instrăinare înfădându-l unei politici capitaliste bancare.

În consecință, adunarea astfel constituită se desolidarizează de acole elemente din conducerea partidului țărănesc care înțeleg să persiste în vinovata lor acțiune și le consideră virtualmente demise dela conducerea partidului, că pe unele care nu mai au, nici prestigiul, nici autoritatea morală necesară.

Consideră că partidul țărănesc este și rămâne constituit numai din atele organizațiuni cari se desolidarizează de elementele ce poartă răspunderea grelei situațiuni în care se găsește partidul și cari implicit vor recunoaște partidului țărănesc caracterul său de partid național și monarhic.

În numele comite ului de inițiativă:

Delegația per nanentă:

C. Spăneșteanu, deputat de Vlașca, St. Morarescu, deputat de Prahova, C. Ionescu-Olt, avocat, N. Riosianu deputat de Dolj.

În seria de articole publicate de ziarul „Universul” sub formă de anchetă asupra cauzelor mișcării stu-

dențești a excelat printr-un trumos și documentat răspuns, dl prof. N. Serban dela Universitatea din Iași. Regretăm că din lipsă de spațiu nu putem publica în întregime acest răspuns. Totuș vom reține acest pasaj nespus de caracteristic și plin de învățăminte mai ales pentru viitor.

„Dela primele mișcări studențești de reacțiune împotriva bolșevismului profesorii țărăniști din Iași au luat poziție contra studenților. Mișcarea acestora le stingherea planurile politice și lovea în credințele lor cele mai sfinte

„In sânul Universității s'au făcut noui alegeri de rector și decani. S'au ales în aceste posturi tocmai persoane destinate să ațâțe studențimea, în loc s'o liniștească. In fața dealului care mână pe studenți, profesorii țărăniști au ridicat cu brutalitate și cu sgomot de reclamă electorală idealul lor sterit-bolșevic întruchipat în rector — fost socialist dl prof. Slătineanu și un decan țărănist-sterist dl Dr. Parhon.

„Dl Parhon era prea bine cunoscut studenților: gazdă de studenți bănuși de comunism, țărănist înfocat, filosemit asiderea.

„Dl Dr. Slătineanu se știa că a fost ales pentru presupusele d-sale calități de grozavă strășnicie.

„Ce fel de liniște a făcut s'a văzut! Dacă profesorii ar fi voit în chip sincer liniștea la Universitate s'ar fi ferit de a face din aceste alegeri acte de vădită ostilitate față de studenți; ci dimpotrivă ar fi ales rectori și decani cari prin atitudini împăciuitoare, prin sfaturi părintești să readucă studențimea pe calea ordinii“.

*

Primum la redacție curajosul organ de luptă al ceferiștilor, intitulat „Nădejdea“ de sub conducerea dlui Costin Fulga, un viguros mănuior al condeului și un vajnic apărător al intereselor nu numai ceferiste, ci și ale tuturor salariaților năpăstuși.

Ne bucurăm de câte ori aflăm că mai sunt români conștienți de pericolul ce-l reprezintă Iavazia jidovească și carigănesc curajul să apere futelele curat naționale.

Felicitim pe dl Fulea și pe toți cei ce-l ajută și-i dorim să meargă tot înainte pe drumul apucat.

*

Luăm următorul fragment din conferința ținută la Paris asupra viitorului Rusiei de către dl Paléologue, care a fost lungă vreme ambasadorul Franței la curtea ultimului țar:

„Ce a clădit de 6 ani dictatura bolșevică? — Nimic. Ce a distrus? — Totul. In finanțele statului, deficiențele cresc. Intreaga industrie națională lucrează cu pierderi. Producția

totală a țării se ridică la 12%, din ceace era înainte de războiu.

Agricultura, mama nutritoare a Rusiei, nu este mai puțin ruinată. Intinderea cultivată a scăzut la jumătate; numărul cailor s'a redus la o treime, stocul vitelor mari s'a împușinat încât a rămas un sfert. Recolta din 1923 se ridică la 54% din cantitatea de înainte de războiu. Mortalitatea întrece cu 40% țifra nașterilor. In flutul Volgii au murit de foame în anii 1921—22 nu mai puțin de trei milioane de oameni.“

„Și totuș regimul sovietelor este foarte tare. Instrumentul îngrozitor al opresiunii, așa cum nici un țar nici chiar Ivan cel groaznic nu a avut în mână, constă dintr'o armată de 150 000 de oameni comuniști încercați, compusă din Letoni, Mongoli și Chinezi.“

„De departe regimul bolșevic pare a fi dictatura muncitorimii proletare. In realitate această dictatură este exclusiv exercitată de partidul comunist, căruia îi aparțin 400 mii de aderenți din 140 milioane de locuitori; și marii conducători jidani dela Moscova, adică comisarii poporului, constitue în lăuntrul bolșevismului un fel de aristocrație.

Asemenea așezământ nu este capabil să reziste primei scuturători serioase. . . . Care va fi primul act al catastrofei? In concepția poporului rus tot răul vine dela jidani. Deșteptarea pasiunii antisemite este un fenomen general, care lasă să se întevadă pogromuri groaznice. Când bolșevismul se va prăbuși, se va auzi un singur strigăt în toată Rusia: „moarte jidanilor!“ Comunitățile jidovești se așteaptă la așa ceva și chiar de pe acum organizează ieșirea din țară a familiilor.

„Este sigur, că ridicarea poporului rus va începe cu o explozie antisemită. Apoi se va produce un incident oare-care, ce va da naștere unei lovituri de stat cu caracter militar.“

*

Deschizându-se în curând discuția reformei administrative înaintea Parlamentului, așteptăm ca cu această ocaziune deputații și senatorii din părțile țării unde orașele sunt po-

luate în majoritate de minoritar de baștină sau jidani pripășiți prin fraudă și încetățeniți orbește prin efectul constituției din 1923, așteptăm ca toți parlamentarii din acele părți ale țării nici să taie din nefastul spirit de disciplină, nici să facă opoziție stearpă, aruncând guvernului și majorității insulte și calomnii, ci să-și facă datoria și să arate guvernului care este primejdia ce ne așteaptă, dacă dăm administrația orașelor din provinciile alipite și din Moldova pe mâna minoritarilor și a jidanilor. Cu această ocazie partidul național de dincoace de munți este mai ales pus la examenul de prevedere politică și de iubirea neamului.

*

Ziarul „Universul“ începând de la 1 Ianuarie 1925 publică și un supliment cu caracter literar, artistic, economic, militar, cultural, etc. Din făgăduitoarea serie de calificative lipsește însă adjectivul național. Ne întrebăm: cum se explică această omisiune? Când avem atâția străini indezirabili în țară și își sporesc mereu numărul prin îngăduința vinovată a tuturor guvernelor dela Unire încoace; când numai Basarabia este invadată de o jumătate milion de jidani, ajunși cetățeni români prin fabricile de acte „în regulă“ confecționate de rabinii locali; — când societatea „Petrolul național“ condusă de consorțiul Vaitoianu Franasovici et Comp. a exportat din țară români pentru vre-o 300 milioane beneficii, iar o altă societate din Timișoara a importat în țară vre-o 20 mii de străini, dintre care cei mai mulți jidani, îmbogățind prin mituire câți-va funcționari venali și sărăcindu-ne țara ca lăcustele; când atâtea și atâtea fapte amenință însăși naționalitatea noastră, ziarul „Universul“ nu a găsit de cuviință să scoată pe fie care săptămână și un supliment național spre a ține trează opinia publică asupra pericolului de desnaționalizare a românilor în țara lui? Dacă este o simplă omisiune, o regretăm și așteptăm împlinirea golului deschis în sufletele cititorilor.

*

Manuscrisele și toate chestiunile privind redacția se vor adresa secretarului de redacție: Ioan Istrate, str. Regele Ferdinand 37. Chestiunile privind administrația revistei se vor adresa dlui Simeon Mitea, str. Bob No. 7. At agem atenția să nu se facă nici un fel de plută, decât contra chitanță semnata de dl Mitea.